

DEBRECZENI UJSÁG

HADUFÖLD

Előfizetési ára egy hónapra 3 P. negyedévre 9 P.
Egyes szám ára hetente 10 fill., vasárnap 20 fill.
Kiadóhivatal Kossuth-utca 3. szám, 4. emelet

Felolós szerkesztő
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség József kir. herceg-utca 16. szám
Telefonszámok: Kiadóhivatal 1-41.
Szerkesztőség: 3-48 — (éjtel 8-37) Nyomda 3-47

Ma féláru jegynap olvasóinknak a Vigszinházban

A nemzeti tradíciók

Történelmi idők szárnyasatóságát érezzük. Európa komor, nehéz felhőkkel borított egén alig találja egy darabka biztató készséget, amelyből reményt lehetne meríteni, hogy Európa feje felől elviharzik a viharzóna, végre-velahára kitisztul az égbolt, kísút a jétékony, áldástosztó nap. A magyar égbolt is olyan borús, mint a többi népeké s hogy még sem ejtjük le szárnyunkat, még sem mondunk le az élet reménységéről, s bizunk a jövődében, ennek oka és magyarázata az, hogy Keleten nőtt törzsoke fánknak, hogy nem az imént vonultunk fel a történelem színpadára s hogy éppen ezért — évezredek nemzeti tradícióinkból merítjük a reményt és bátorítást — a jövődő számára. Nemzeti tradíciókat lel-künkbe vessük s életünk külső megnyilvánulásaiban is méltó helyet biztosítunk a történelmi tradíciók számára, mert tudjuk azt, hogy csak az a nemzet él, s csak az a nemzet tör jövődő céljai felé, amelynek tradíciói vannak, amely tradíciók úgy áthatják a nemzet egyetemességét, mint ahogy a napsugár bearanvozza a hegyeket, völgyeket, sziklákat és virágzó réteket. Ezért esik jól a nemzetnek, ha nagy események alkalmával a magyar nép viszontláthatja azokat az ősi magyar szokásokat, ünnepeket s az ünnepeggel együttjáró népi és nemzeti viseleteket, amelyek külön-külön és együttvéve a magyar nemzet történelmi tradícióit alkotják.

A magyar nemzet nagy áldozatok árán építette meg a törvényhozás mindkét házának épületét, hogy a magyar törvényhozásnak örök temploma legyen s hogy a törvényhozás munkálkodásának és ünnepnapjainak számára méltó keret biztosíttassék. A törvényhozás termei, lépcsőházai, oszlop-csarnokai, történelmi festményei és szoboresoportozatai meglevenülnek mindannyiszor, valahányszor az alkotmányos tényezők munkát készítenek elő, vagy ünnepet hirdetnek. Ünnepe volt a törvényhozás mindkét házában, mert az Államfő megnyitotta az országgyűlést s az ünnepies alkalom egyben a munka becsülését, s az arra való derekas felkészülést is jelentette, mert az Államfő

megnyitó beszédéből, a szántóvető, a munkás, a lateiner, a katoná megérthette, hogy a magyar nemzet, tradícióihoz híven készül és indul a jövődő idők alkotó munkáira és küzdelmeire.

Nem lett volna teljes a munkára való felkészülés hirdetése, nem lett volna teljes az országgyűlés ünnepélyes megnyitása, ha a magyar törvényhozás közjogi aktusa nem abban a magyar légkörben történt volna és folyt volna le, amely magyar légkör magát a történelmi tradíciókat inkarnálja. Azért esik jól a magyar

népnek az a hír, hogy az országgyűlés mindkét Házának megnyitása alkalmával a törvényhozók nemcsak rendes ünnep díszit öltöttek magukra, de minden törekvésük arra irányul, hogy a magyar multat, a magyar történelmet, a magyar tradícióit, ruházatukban is képviseljék. Nem hivalkodás volt ez, hanem a nemzeti tradíciók megbecsülése. Az élő magyar nemzet nem mondhat le soha tradíciójáról s bármely nemzeti fájdalomban élünk is, ez nem lehet ok arra, hogy lemondjunk nemzeti életünk külső megnyilvánulásairól, mely külső megnyilvánulások dicsőséges multunk kle-nódiumi és biztató jövődönk zálogai.

Nagy időknek nézünk elibe, a most összeült törvényhozás új utakat nyit meg a nemzet számára s ezeket az új utakat megmutatta az Államfő hatalmas megnyitó beszéde is, amely új utakon csak akkor haladhatunk biztos léptekkel előre, ha a multak sziklaszilárd nemzeti tradícióit a maguk szeplőtlenységével visszük magunkkal jövődő életutainkon.

A kormány törvényes felhatalmazást kap, hogy a gazdasági és hitelválság ideje alatt szükségrendeletet bocsáthasson ki

A képviselőház mai ülésén már benyújtják az erre vonatkozó törvényjavaslatot

A Magyar Nemzeti Bank két százalékkal felemelte a bankkamatlábát

Budapest, július 23.
A minisztertanács mai ülésében gróf Bethlen István miniszterelnök elnöklésével letárgyalta a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyen-

A gazdasági és hitelélet, valamint az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló törvényjavaslat

Budapest, július 23.
Illetékes helyen a mai minisztertanács letárgyalta törvényjavaslatról az MTT munkatársának a következő felvilágosítást nyújtották:

A törvényjavaslat, amelyet a kormány a Ház holnapi ülésén szándékozik benyújtani, négy részből áll. Az első rész azokat a rendelkezéseket öleli fel, amelyek jóváhagyják a kormánynak a gazdasági és hitelélet rendjének megóvása érdekében kiadott eddigi rendeleteit és intézkedéseit és egyúttal felhatalmazást ad a kormánynak arra, hogy a gazdasági és hitelélet rendjének megóvása érdekében a gazdasági és hitelválság terhe alatt szükségrendeleteket bocsáthasson ki.

A törvényjavaslat 2. része az államháztartás egyensúlyának megóvása érdekében szükséges rendelkezéseket tartalmazza és

súlyának biztosításáról szóló törvényjavaslatot. A minisztertanács, amelyen résztvett Popovics Sándor, a Nemzeti Bank elnöke is, ezután folyóüggyekkel foglalkozott és éjféltkor ért véget.

felhatalmazást ad a kormánynak arra, hogy az elsősorban a kiadások csökkentésével, másrészt a bevételek növelésével az államháztartási egyensúlyt biztosítsa. A törvényjavaslat gondoskodik továbbá az országos bizottság szervezéséről, amelynek feladata részint

tanácsadó, részint ellenőrző, a kormánnyal szemben azoknak az intézkedéseknek körében, amelyeknek megtételére a kormány a törvényjavaslattal felhatalmazást kap.

A törvényjavaslat utolsó része büntetőjogunk régi hiányának pótlására vonatkozólag tartalmaz rendelkezéseket. A törvényhozás utólagos jóváhagyására azért van szükség az eddig tett intézkedések szempontjából, mert a kormánynak nem volt törvényes felhatalmazása arra, hogy rendelet útton tegyen meg a gazdasági életbe és a magánjogokba belevágó olyan intézkedéseket, amelyeket életbe léptetett.

A kormánynak nyújtandó széleskörű felhatalmazás indokolása

Jól lehet, a kormánynak nem volt országgyűlési felhatalmazása arra, hogy a rendelkezéseket megtegyje, kétségtelen, hogy ezeknek az intézkedéseknek megtétele köteleesség volt. Ha nem lette volna meg azokat, azért lehetett volna felelősségre vonni, hogy ezeket az ország létérdekét érintő intézkedéseket elmulasztotta. A törvényhozás utólagos jóváhagyása a előzetes felhatalmazás hiányát pótolni fogja, úgy, hogy a tör-

vényhozás hozzájárulása után a kiadott rendeletek törvényessége ellen kétség nem merülhet fel.

A jövő szempontjából azért kelt a kormánynak széleskörű felhatalmazást kérni, mert a gazdasági és hitelválság ideje alatt nem lehet egyedül a törvényhozásnak fenntartani. Előfordulhat ugyanis az, hogy egyik napról a másikra kell sürgős intézkedéseket megtenni, márpedig az országgyűlést törvényt, a fennálló

16 oldalas lap ára 10 fillér

rend szerint csak több hónap leforgása alatt tud alkotni. A kormány adandó széleskörű felhatalmazás kellő korlátozása abban van, hogy a törvényjavaslat palamenti ellenőrző országos bizottság szervezéséről gondoskodik, amelynek a kormány előzetesen bejelenteni tartozik minden e törvény alapján tett intézkedéseket.

Az országos bizottság a tervbe vett intézkedések fölül véleményt nyilváníthat és az országgyűlésnek jelentést, javaslatot tehet. Korlátozza a széleskörű felhatalmazást még az is, hogy a kormány az országgyűlésnek utólagosan haladéktalanul bejelenteni köteles minden, e törvény alapján tett intézkedést. A gazdasági és a hitelélet rendjének megővése érdekében tett és teendő intézkedéseknek nem volna kellő eredményük, ha a kormány nem igye-

keznék egyuttal arra, hogy az államháztartás egyensúlyát biztosítsa. Ezért a törvényjavaslat a folyó költségvetési évre felhatalmazást ad a kormánynak arra, hogy természetesen a szükségnek megfelelő mértékben a magángazdaság teherbíró képességéhez igazodjék, a bevételeket emelje, a kiadásokat pedig csökkentse.

Büntetőjogunknak régen tapasztalt hiánya az, hogy a vesztőr koholását és terjesztését nem üldözik kellő hatályossággal. A büntetőjognak e hiányossága már többször éreztette káros hatását. A most fennálló gazdasági és hitelügyi, általános nemzetközi válság különösen alkalmas talajul szolgálhat ilyen hírek koholására és terjesztésére és ezért igen kívánatos, hogy jogszabályainknak ez a fogyatékosága ezzel az alkalmattal megszüntessék.

Két százalékkal felemelték Magyarországon a bankkamatlábót

Budapest, július 23.

A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa 1931 július 23-án tartott ülésében elhatározta, hogy július 24-én kezdődő hatállyal a bank által váltók, közzraktári zálogjegyek és értékpapírok leszámításánál alkalmazott kamatlábát 7%-ról 9%-ra, a népszövetségi kölcsön kötvényeire adott kölcsönöknél alkalmazott kamatlábat pedig 7,5%-ról 9,5%-ra emelte fel. A Nemzeti Bankot ennek az intézkedésnek megtételére bankhitelének fokozott igénybevétele és a nemzetközi pénzügyi helyzethez való alkalmazkodás szempontja készítették.

A bankok tanácskozása az augusztusi házbérnegyedről

Budapest, július 23.

A gazdasági és hitelélet rendjének megővését célzó kormányrendelet érvényét július 30-ig meghosszabbították. Ilyen körülmények között a különböző magángazdasági szervek is fentartják az átmenetet.

A tőzsde tanács csütörtökön délután fél tizenkét órakor ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy az értéktőzsde és a gabonahatárvidéki szünétét július 30-ig meghosszabbítja. Az ülésen szóba került az elintéztet tőzsdei angazsmának pénzügyi rendezése is, de végleges határozatot nem hoztak.

Az ország érdeke, hogy a bankforgalmat a mostani nehéz gazdasági viszonyok között oktatlanul ne szaporítsuk. A jövő hét végén kezdődik az augusztusi házbérnegyed, amely rendszerint növekvő pénzforgalmat szokott maga után vonni. Az egész ország területén az évi házbér 400 millió pengő körül van, ebből az augusztusi negyedre száz millió pengő lenne esedékes.

Miután azonban a lakosság jórészt havi részletekben szokta fizetni a házbért, ennél fogva a bankok számítása szerint az augusztusi házbérnegyed 33 millió pengőt mozgatna meg. Természetesen csak a lakók egyrésze fizeti bankkövetelésből házbért, úgyhogy a kombináció az, hogy az augusztusi házbérből csak tíz millióra tehető az az összeg, amit

a közönség a bankokból kivehet.

Ez sem jelent azonban végleges összeget, mert a házbérek egy részét a háziurak gyorsan visszafizetik a bankokhoz az esedékesé vált annuitások fedezetére.

A bankok képviselői a TEBB-ben ma délelőtt mintegy másfél óráig tárgyalták az augusztusi házbérnegyed pénzforgalmának lebonyolítását, a tanácskozáson különböző tervek merültek fel, amelyek apénzforgalom csökkentését célozzák. A bankok mindenesetre kijelentették, hogy a bérfizetés ügyét kellő mederbe terelik.

Az ipartestületek fizetési kénni írték a kormánytól

A képviselőház pénzügyminiszeri szobájában csütörtökön délután 12 óra után megjelent a magyar ipartestületek által kiküldött tizes végrehajtó bizottság.

A bizottságnál határozati javaslat volt, melyet az ipartestületek közti értekezlet tegnap délután hozott a pénzügyi korlátozások ügyében.

A határozati javaslat elpanaszolja, hogy az iparosoknak nincsen folyószámla betétjük, ezért nem tudnak pénzhez jutni. Ma is megtörténik, hogy az iparost elárverezik és a végrehajtások tovább folynak.

Sürgős rendeletet kérnek arra vonatkozólag, hogy a betétek és a folyószámlán levő összegek az építkezések céljaira korlátlanul folyósíttassanak, azonkívül, hogy a bankok az iparosoknak közvetlenül is folyósítsanak pénzt. Kérik, hogy a fizetési halasztásokat ne csak a bankok és hasonló cégek kapják, hanem elsősorban az iparosok, akik a kivételes intézkedések következtében nem jutottak követeléseikhez.

A 19-én kiadott pénzügyminiszeri rendeletnek a váltók óvatolására vonatkozó intézkedéseiről kérnek magyarázatot, mert az intézkedések homályosak. Kérik ezenkívül a váltó nélküli magánügyi követelésekre vonatkozóan, hogy azok fizetése, perlése, végrehajtása és behajtása legalább hatvan napra függesztessék fel.

A köztartozások fizetésére, a végrehajtásra, a transzferálásra

és árverésekre hatvan napi haladékokat kérnek.

Bud János kereskedelmi miniszter hangoztatta, hogy azonnal érintkezésbe lép a belügyminiszterrel, hogy az elvégzett munka feltétlenül kifizetessék az iparosoknak: szóval a megrendelő az elvégzett munkát köteles legyen kifizetni és a folyószámlájáról korlátozás nélkül a kisiparos javára irassék az esedékes összeg.

A pénzügyminiszter távollétében Vargha Imre államtitkár fogadta a küldöttséget, aki megígérte, hogy haladéktalanul referál miniszterének az ügyről. Igéretet tett arról is, hogy ha a bankkorlátozások még nyolc nap múlva is fennállnak, abban az esetben a kisiparosok munkabéréiről és az anyagbeszerzésekről feltétlenül rendeletben fognak intézkedni.

Bethlen miniszterelnök átadta a magyar óceánrepülőknél Rothermere lord tízezer dolláros díját

Budapest, július 23.

Gróf Bethlen miniszterelnök ma délután a miniszterelnökségen ünnepélyesen adta át Endresz Györgynek és Magyar Sándornak és Magyar Sándornak lord Rothermere 10 ezer dolláros jutalmát. — Endresz György és Magyar Sándor délután 5 órakor jelentek meg a miniszterelnökségen, ahol a fogadószobába vezették őket, majd átmentek a terraszra s ott várakoztak a miniszterelnökre. Egymásután érkeztek a kormány tagjai és valamennyien személyesen gratuláltak a magyar óceánrepülőknél nagyszerű teljesítményéhez.

Gróf Bethlen miniszterelnök negyedhat tájban lépett a terraszra és személyesen üdvözölte a

magyar óceánrepülőket, ismételtén gratulált nekik, majd borítékban átnyújtotta Endresz Györgynek és Magyar Sándornak lord Rothermere átutalását e szavak kíséretében:

— Tisztelettel átadom Nektek lord Rothermere díját az ő nevében és megbízásából, arra kérlek Benneteket, hogy személyesen is köszönjétek meg neki az ő áldozatkészségét. A miniszterelnök ezután Endresz Györggyel és Magyar Sándorral ismételtén kezelt szorított. Ezután a miniszterelnök és a kormány tagjai hosszabbban elbeszélgettek az óceánrepülővel, majd visszatértek a minisztertanácsra.

Édesapja vadászfegyverével agyonlőtte magát egy 19 esztendő debreceni leány

Rejtélyes öngyilkosság a Bellegetőn

Rejtélyes öngyilkosság történt tegnap délelőtt a Bellegető 374. számú házán. Lakatos Mária, Lakatos Mihály gazdálkodó leánya édesapja vadászfegyverével agyonlőtte magát és azonnal meghalt. A fiatal leány végzetes tettenek körülményeiről a következőkben számol be tudósítónk.

A megrendítő véget ért fiatal leány hozzátartozói reggel egyedül hagyták odahaza Lakatos Mária, akinek meghagyták, hogy hozza rendbe a lakást és főzze meg az ebédet, majd ha mindezzel végzett, foglalatoskodjon a házkörüli gazdaságban. Lakatos Mária mindent megígért, hogy ezt is, azt is megcsinálja, csak menjenek már, mert nem végez a dolgoval.

Lakatos Mihályék megnyugodva mentek el hazulról és nem is gondolták, hogy mire haza mennek, Lakatos Mária már nem lesz az élők sorában. Alig tették ki a lábukat a házból, a szerencsétlen leány magára zárta a lakást és bement abba a szobába, ahol édesapja a vadászfegyverét tartotta. A puskát leemelte a szögről, töltenyt kerest elő, a fegyvert megtöltölte és utána halantékon lötte magát. Mindez reggel 8 és 9 óra között történt.

A leány hozzátartozói csak délután mentek haza és mert a lakást zárva találták, rosszat sejtve betörték az ajtót, amely mögött átlőtt koponyával holtan feküdt Lakatos Mária. Mellette hevert a

kilőtt vadászfegyver, amelyet az életét kioltotta.

Az öngyilkosságról értesítették a mentőket, akik ki is mentek, dolguk azonban nem akadt, mert Lakatos Mária már tette elkövetésének pillanatában meghalt. A kihívott orvos csak a beállott halált konstatálhatta.

Az öngyilkosság ügyében a rendőrség azonnal megindította a nyomozást, eddig azonban semmi olyan adatra nem akadtak, amely fényt derítene a fiatal leány öngyilkosságának okára. Levelet, vagy más feljegyzést nem találtak. A rendőrséggel együtt a leány szülei is tanácsalanul állnak a végzetes tett előtt és csak találgatják, hogy mi vihette Lakatos Mária az öngyilkosságra. Udvarlója nem volt, tehát szerelmi csatlódás nem lehet. Anyagi gondjai sem voltak, hisz szülei mindennel ellátták. Betegsége sem kizárt, legalább is sohasem beszélt ilyesmire. Még legelfogadhatóbb az a feltevés, hogy pillanatnyi elmezavarásban nyult a fegyverhez, bár ez sem valószínű, mert a leány még csak ideges sem volt.

A rendőrség az ügyben tovább folytatja a nyomozást. Remélik, hogy közeli ismerősei, akikkel néha elbeszélgetett, talán felvilágosítást tudnak adni.

Lakatos Mária holttestét kiszállították a bonctani intézetbe, ahonnan, ha a vizsgálóbíró el nem rendeli a boncolást, még ma eltemetik.

VIHAROS ÜLÉS A HÁZBAN

A miniszterelnök részletes tájékoztatást adott a gazdasági helyzetről

Törvényes felhatalmazással támasztják alá a szükségrendeletet -- Az ellenzék heves támadásai a választási sérelmek miatt

Budapest, július 23.

A képviselőház ma megkezdte rendes munkáját. Dél előtt 10 órakor nyitotta meg az ülést Almásy László elnök.

A Szent László-uti katasztrófa

Hegedüs Kálmán szólalt fel napirend előtt és a Szent László-uti házösszeomlást tette szóvá. Egy darab cementet tesz le a Ház asztalára, amelyet az összeomlott ház törmelékei közül hozott.

— A ház romjai alatt 28 munkás sebesült meg, közülök 8 meghalt. A kapitalizmus fattyuhajtásai és visszaélései ellen kiált az égbe az elpusztult munkások vére. (Ugy van! Ugy van!)

Hegedüs Kálmán: A Ház asztalára most letett cementdarabot újajmmal tudom szétördelni, olyan gyenge. Az építkezésre csak hétfőn kérték engedélyt és csütörtökön a már majdnem teljesen kész ház összeomlott. Magyarország területén csak egyetlen építészeti iparfelügyelő működik. Ez nem képes az összes építkezéseket ellenőrizni.

Propper: Szakmunkásokat alkalmazzanak, akkor nem történnek majd ilyen tragédiák!

Hegedüs Kálmán: Alkalmazza-

nak építészmérnököket és szakmunkásokat! Az iparfelügyeleti hatóságok megszervezésére szükséges összegeket úgy lehet előteremteni, hogy terjesszen be a kormány egy törvényjavaslatot, amely kimondja, hogy Csonka-Magyarország miniszterelnökének fizetésénél senkinek nagyobb fizetése nem lehet. (Általános helyeslés.)

Farkasfalvi Farkas Géza: Az összeférhetlenségi törvény revízióját kell megalkotni.

Hegedüs Kálmán ezután felajánlotta a hátramaradtjainak júliusi fizetését. (Eljenzés.)

Négy új jegyző

Az elnök elrendeli négy új jegyző megválasztását. A választás eredményeképpen megválasztott jegyzőknek jelentik ki Griger Miklóst, Herczegh Bélát, Pakots Józsefet és Takács Gézát.

Ezután a különböző bizottságok tagjainak megválasztása következett, majd Czettler Jenő elnök napirendi indítványt tett. Javasolta, hogy a képviselőház holnap délután 11 órakor tartsa meg legközelebbi ülését és annak napirendjére további teendők iránt intézkedések tüzessenek ki.

ben. Az egyik az, hogy piszkos Balkánnak minősítette ezt az országot. (Óriási zaj tör ki erre a szocialisták padsoraiban. A miniszterelnök több ízben akarja folytatni beszédét, de a fülsiketítő lármában nem tudja. Elnök szüntelenül rázza a csengőt, csak percek múlva csillapodik le a zaj annyira, hogy a miniszterelnök ismét folytathatja szavait.)

Bethlen: Kijelenthetem, hogy az összes hatóságoknak a kormány részéről az az utasítás adott ki, elsősorban az én részemről, hogy semmiféle törvénytelenséget ne engedjenek meg. — (Óriási zaj és láрма a baloldalon.)

Bethlen: Nincs idő arra, hogy választási kérdésekkel foglalkozunk. Én csak tiltakozom az ellen, hogy akár a múltban, akár a jelenben agrárellenes magatartást tanúsított volna a kormány. Ez a párt az, amely éppen a gazdaságsadalom érdekében a legtöbbet tette.

Ismét kéri az elnök napirendi indítványának elfogadását.

Az egységspárt megjelenti és megtapsolja a miniszterelnököt.

Eckhardt Tibor félreértelt szavainak megmagyarázására kér szót, de az elnök közli vele, hogy erre csak a napirend megállapítása után kerülhet sor

Szocialista botrány

Szeder Ferenc csatlakozik az Eckhardt Tibor napirendi indítványához. Igenis ide kell hozni a választást a Ház elé.

Farkas Gyula: Hogyan szavaztak 1919-ben, arról beszéljen. — (Nagy zaj a baloldalon.)

Szeder egy plakátot szed elő a zsebéből és a jobboldal felé mutatja. A plakát szövege a következő: „Nem lesz többé szegényember Békéscsabán, ha Bud János zászlóját diadalra viszik.

Bud János kereskedelmi miniszter: Nem én csináltam! A 4000 szótöbbség döntött! (Nagy zaj.)

Szeder Ferenc: Nem volt elég nyíltszavazás! Igenis idehozzuk mindezeket a kérdéseket és megkérdezzük Bud miniszter urat, amikor most 10 fillérrel emelték Békéscsabán a kenyér árát...

Farkas Gyula: Jó volt a gerstli? (Óriási zaj a szociáldemokratáknál. A lármát állandóan tuharsojja Szeder Ferenc. Végül kijelenti, hogy Eckhardt Tibor napirendi indítványát elfogadja.)

A jobboldal visszaveri a szocialista támadást

Farkas Gyula: Eckhardt Tibor két kérdést akart idehozni: a vagyonváltásföldek árának szabályozását és a terményárak szabályozását. A két részletproblémát nem lehet kiszakítani a komplexumból, ezért sem lehet külön tárgyalni. De egyenesen károsnak tartanám, ha a választási kérdéseket napirendre tűznék. Ugy a kormánypart, mint az ellenzék részéről történtek olyan visszaélések, amelyek a büntető törvénykönyvbe ütköznek. Éppen-séggel nincs jogunk egymás szemére hányni ezeket. Nemesak a hatóságok követték el büntető cselekményeket, hanem szép csokrot mutathatnék fenyegetésekről izgatásokról, bujtogatásokról. (Nagy zaj.)

Farkas Gyula: Ha meg is történtek ezek a dolgok, akkor se hozzák ide, mert lehet, hogy kárt tesznek momentán a kormánynak, de távolban csak az országnak okoznak kárt. És kijelentem, hogy ezzel a napirendi indítvánnyal a nemzeti alapon álló független kisgazdapárt rögtön csatlakozott a legszélsőbb nemzetietlen szocialista párthoz. (Nagy zaj.)

Az elnök nem jut szóhoz a nagy zürzavarban, majdnem minden képviselő egyszerre beszél, úgy hogy egyetlent szót sem lehet a nagy hangzavarból megérteni.

Váry Albert: Az elnöki napirenddel szembenálló indítvány indokolatlan. Ha az elnök azt mondta volna, hogy a Ház napolja el magát, érthető lenne az ellenindítvány. Ami a választási visszaéléseket illeti, mi is azt valljuk, hogy azokat el kell intézni, de ez az illetékes hatóságok elé tartozik. A magyar közélet nem bír el semmiféle izgató szót. Az elnök napirendi indítványát fogadja el.

Ezután a Ház az elnök napirendi indítványát fogadta el. A

Peyer interpellál a pénzügyi helyzetről

Peyer Károly intéz ezután interpellációt az összkormányhoz a pénzügyi helyzet ügyében. Július 14-én három vasárnapból dogitották az országot, holott Magyarországon teljes nyugalom volt és nem voltak olyan jelenségek, mint például Németországban. Két okból hiba volt a rendelet kiadására: 1. mert nem volt törvényes alapja, 2. mert nem volt kényszerítő ok rá. Az állami költségvetés mai formájában teljesen lehetetlen. Az ország nem vállalhatja az óriási nyugdíjterheket. Kérdi, meddig gondolja a kormány a korlátozásokat fenntartani?

Bethlen a gazdasági helyzetről

Bethlen István gróf: Ha körül nézek, azt látom, hogy Európa többi országa is gazdasági válsággal küzd. Az a gazdag ország

Heves vihar Eckhardt napirendi javaslatára körül

Eckhardt Tibor az elnöki javaslattal szemben indítványozza, hogy a pénzügyi szükségrendeletek törvényesítését tűzzék napirendre. Sürgős teendője a Háznak az is, hogy a gazdasági nehézségekkel érdemben foglalkozzon.

Ezután nagy vihartól kísérve Eckhardt a választásokat bírálta. Nem szabad tűrni, — kiáltja. — hogy Szent István birodalmából piszkos Balkánt varázsoljanak. (Óriási zaj, viharos ellentmondások. A baloldal tüntetően tapsol.)

Eckhardt: Szóvá kell tenni a

földárak katasztrófális esését és hozzá kell fogni az adók aránytalanságának megszüntetéséhez is. A buza alig ér valamit, viszont a kenyér egyre drágul. Ezért javasolja, hogy a Ház a legközelebbi ülés napirendjére tűzze ki: 1. a kormány által kiadott pénzügyi szükségrendeletek megvitatását; 2. a hatóságok által elkövetett törvénytelenségek tárgyalását; 3. az önhibájukon kívül fizetéképtelenné tett egzisztenciák megsegítésének kérdését. (Zajos helyeslés az egész baloldalon.)

A kormány törvényesíti a szükségrendeletet

Bethlen István gróf miniszterelnök kéri az elnök napirendi indítványának elfogadását.

— Én magam is úgy érzem, hogy azok a szükségrendeletek, — folytatja, — amelyek kiadottak, — törvényes rendezést kívánnak. Magam is szükségét érzem annak, hogy a gazdasági helyzetet meg kell vitaníni itt a Házban. Be kell azonban jelente-

nem, hogy a kormány holnap törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé, amelyben a szükségrendeletek törvényesítését fogja kérni és felhatalmazást arra, hogy a további szükséges intézkedéseket megtehesse. (Nagy mozgás az egész Házban.)

Bethlen: Tiltakozásomat kell bejelentenem a felszólaló képviselő ur két kijelentésével szem-

„Erzsébet Királyné Szálló”

Budapest, IV., Egyetem utca 5. sz. n

(A BELVÁROS KÖZPONTJÁBAN.)

60 éve a fővárcsi uri középiskolai találkozó helye. Száz modern kényelmes szoba. Az étterem és kávéházban cigányzene. Az Erzsébet-pince a főváros legszebb sörözője. Egy pincér-rendszer.

SZABÓ IMRE tulajdonos.

LESZÁLLÍTOTT ÁRAK!

is, amelytől ma Európa szanalását várják, maga is deficittel küzd. Hát még a mi orszáunk, amely rendkívüli körülmények között él!

— Válaszolnak kell arra, hogy mely körülmények tették kívánatosá a szükségrendeletek kiadását. Közismert tény, hogy az utolsó év gazdasági élete az egész világon a fokozódó válság jegyében folyt le. Ausztriában a Creditanstalt bukása és az ezzel kapcsolatos gazdasági szanalás természetesen meghozta a tőke bizalmatlanságát. Ez tőkeelvonásra vezetett és pedig nemcsak Ausztriában, hanem Magyarországon is. A Nemzeti Bank devizaállományát érzékenyen érintették ezek a körülmények és a kormány szokhoz a tényezőkhöz fordult segítségért, amelyek ilyen alkalmakkor rendelkezésre szoktak állni. Elsősorban az Angol Bankhoz és a Francia Nemzeti Bankhoz.

A Nemzetközi Kifizetések Bankja kiküldötte megbízottját a helyzet megvizsgálására végett Budapestre. A kiküldött ur közbejöttével történtek azok a rendelkezések, amelyek ismeretesek.

Ezeknél a megbeszéléseknél szerepelt az az ötmillió font kölcsönösszeg, mely egészen konkrét formában kilátásba volt akkor helyezve Magyarország számára. A Danat-Bank bukása és az a félelem, hogy ez a bukás nem lesz elszigetelt jelenség, az a segélykiállítás továbbá, a mely Németország részéről hangzik el, megakadályozta a segítséget, a mely kilátásba volt helyezve Magyarország számára. Ezért nem válhatott valóra mind a mai napig a Magyarország részére már konkrét formában felajánlott külföldi segítség, ezért volt kénytelen a kormány olyan rendelkezéseket tenni, amelyek alkalmassá arra, hogy egyrészt a magyar valuta stabilitását biztosítsák, másrészt pedig, hogy a bankok helyzetét mindaddig, amíg segítő összeg nem érkezik, könnyűvé tegyék és ezzel a kritikus helyzetben átsegítsék az egész magyar pénzügyvilágot.

Az, hogy meddig tartatnak fenn ezek a rendelkezések, arra ma pozitív választ nem tudok adni.

Addig is mindent el kell tenniünk, hogy az ország gazdasági élete csorhát ne szenvedjen és ne veszélyeztessük a gazdasági élet működését.

A holnap beterjesztendő törvényjavaslatban javasoljuk, hogy az az országos bizottság, amely a szanalás alatt működésben volt, életre keltesse, hogy minden megteendő intézkedését a kormány elé terjeszthesse. Ez az országos bizottság egyharmad részben a felsőház, egyharmadrészben a képviselőház tagjaiból áll.

Kérem azonban az egész tisztelt Házat, az egész magyar sájtót, az egész magyar nyilvánosságot: ezekben a kérdésekben őrizze a higgadtságot, nyugodtságot, lojalságot, fegyelmezettséget, amelyet eddig tanusított. A képviselőház nagy felelősséget vállal magára, ha ezt a fegyelmezettséget megbolygatja. — (Nagy zaja a baloldalon.) Méltóságosok kritikával élni, de csak úgy, hogy a nemzet kárára ne legyen. A nemzet öntudata az a biztos bázis, amelyen a nemzet gyógyulása érhető el.

A Ház Bethlen választását tudomásul veszi s ezzel az ülés 4 óra után véget ért.

Angliában emelték a kamatlábat

Az Angol Bank a kamatlábat tegnap 2,5 százalékról 3,5 százalékra emelte fel. Ez az első kamatláb emelés 1929 szeptember 26-óta. A 2,5 százalékos rendkívül alacsony kamatláb csak két hónapig volt érvényben. A változást a nemzetközi gazdasági helyzettel okolják meg.

Londonban átmeneti intézkedéssel elhárították Németország pénzügyi katasztrófáját

Csak a pillanatnyi helyzet enyhít a konferencia eredménye — Bizakodó hangulatban ért véget a tanácskozás

London, július 23.

Ragyogó, verőfényes időben érkeztek a delegátusok a konferencia záró ülésére. A legtöbben a látható fáradtság nyomai ellenére, bizonyos megkönnyebbülés jeleit mutatták. A német és francia miniszterek máidnem egyidőben szálltak ki autójukból és néhány percig igen szívélyesen elbeszélgettek egymással, mielőtt a Forreigne Office épületébe beléptek volna.

Laval francia miniszterelnök fiatal ruganyossággal futott fel a lépcsőn, két-három fokot ugorva. MacDonald miniszterelnök hajadonfővel ment át a Forreigne Office-val szemközti levő miniszterelnöki palotából.

A konferenciát déli 12 20 órakor a fődelegátusok záróbeszédével befejezték. MacDonald miniszterelnök a konferencia bezárása után a következőket mondta az egybegyűlt újságíróknak:

— Nagyon meg vagyok elégedve, nem könnyű dolog két hatalom között megegyezést létrehozni, de mégis sikerült ezt elérni. A megegyezés a legnagyobb fontossággal bír és bizonyára a lehető legnagyobb súllyal fog Németország javára latba esni.

Hivatalos jelentés a konferencia eredményéről

London, július 23.

A konferencia befejeztével hivatalosan jelentik, hogy a következő javaslatokat tették az illető országok pénzügyi helyzetük által való megfontolás céljából a pillanatnyi helyzet enyhítésére:

1. Hogy a központi bankok által a német Reichsbanknak nyújtott 100 millió dollárnyi kölcsön lejáratkor újítottassék meg 3 hónappal.

2. Hogy a pénzügyi intézetek közös megértéssel lépéseket tegyenek az általuk már nyújtott hitelek ugyanazon színvonalon való fenntartására, ezenkívül javaslatot tettek, hogy kerítsék meg a Nemzetközi Kifizetések Bankját, hogy haladéknélkül állítson fel egy reprezentatív bizottságot. Németország a közeljövőben mutakozó további hitelszükségleteinek megvizsgálására és annak tanulmányozására, hogy miként lehetne a rövidlejáratú hitelek egy részét hosszú lejáratuakká átváltoztatni.

Vonatkozással dr. Brünnig kancellárnak a német ipar által az arany disszkontó banknak rendelkezésére bocsátott egyetemleges jótállás tárgyában tett kiintézésére, a konferencia azt a nézetét fejezte ki, hogy egy ilyen jóállás lehetővé tenné azt, hogy elegendő alapot létesítsék, a nemzetközi rendszer, normális hitelműveletek ugyanazon való felvételéhez.

Részletek a záróülés lefolyásáról

London, július 23.

A konferencia záróbeszédéről kiadott félhivatalos kivonat tanúsága szerint Laval francia miniszterelnök köszönetet mondott MacDonaldnak az elnökségben tanusított pártatlanságáért és elismeréssel emelte ki a konferencián megnyilvánult őszinte hangját. Hálával adózik Mellon és Stimson államtitkároknak, akiknek gyakorlatias idealizmusa nagyon megkönnyítette a nehézségek megoldását.

Ezután Stimson mondott köszönetet MacDonaldnak, majd méltatta a párisi francia-német találkozás fontosságát, amely remélhetőleg meg-

szilárdítja a világ bizalmát. Dr. Brünnig is köszönetet mondott MacDonaldnak s hangsúlyozta azt a megleget megértést, amelyet Németország és az egész Európa érdekében tanusított, majd megköszönte az amerikai delegáció támogatását.

Grandi olasz külügyminiszter annak a reményének adott kifejezést, hogy a konferencia ui léghőrt fog teremteni különösen az európai nemzetek egymás közti vonatkozásában. A

belga miniszterelnök mindenben magáévá tette az előző szónokok kijelentését.

Végül MacDonald megköszönte az elismerést, reméli, hogy a döntések lehetővé fogják tenni Németország helyreállítását. Különösen örül annak, amit Laval és a többi delegátus a párisi német-francia megbeszélésről mondott. Beszédüket ezután tolmácsok lefordították és a konferenciát bezárták.

A pillanatnyi helyzet megkönnyítését érték el a londoni konferencián

London, július 23.

A hét hatalom értekezletéről a külügyi hivatal a következő hivatalos jelentést tette köze:

A nemzetközi értekezlet ma délelőtt 10 órakor befejezte munkásságát és a következő nyilatkozatot fogadta el:

A Németországban levő tőkék legutóbbi túlzott kivonása súlyos pénzügyi válságot teremtett. Ezeket a kivonásokat a bizalom hiánya idézte elő. Az értekezleten kimondott államok töük telhetően hajlandók a bizalom helyreállítása céljából együttműködni. A konferencián képviselt államok a következő javaslatokat hajlandók saját országaik pénzügyi helyzetének a pillanatnyi helyzet megkönnyítése céljából megfontolásra ajánlani:

1. Hogy a központi bankok által a német Reichsbanknak nyújtott 100 millió dollárnyi kölcsön lejáratkor újítottassék meg 3 hónappal.

2. Hogy a pénzügyi intézetek közös megértéssel lépéseket tegyenek az

általuk nyújtott hielek, ugyanazon színvonalon való fenntartására. — Alánlja a konferencia, hogy a Nemzetközi Kifizetések Bankját kerítsék fel, hogy haladéktalanul állítson fel egy, az érdekelt központi bankok kormányzó által kinevezendő bizottságot Németország közvetlen hitelszükségleteinek tanulmányozására és annak megvizsgálására, hogy miként lehetne a rövidlejáratú hitelek egy részét hosszúlejáratuakká átváltoztatni.

Az értekezlet érdeklődései vette tudomásul dr. Brünnig közlését a német ipar által az arany disszkontóba rendelkezésére bocsátott egyetemleges jótállást. Az értekezlet meggyőződése, hogy a rendszabályok megvalósítása további és állandó fellegű intézkedések alapjául fog szolgálni. A konferencia egyszersmind elhatározta, hogy a szakértő bizottság foltassa Hoover elnök moratóriumú javaslatának véleményezéséhez szükséges részletes rendszabályok kidolgozását.

Brünnig kancellár nyilatkozata szerint átmeneti megoldást értek el Londonban

London, július 23.

Dr. Brünnig birodalmi kancellár a londoni konferencia befejezése után nyilatkozatot adott a német sajtó képviselőinek. Nyilatkozatát a következő szavakkal vezette be:

— A konferencia kimenetele nagyon jónak mondható. A konferencia befejezésekor kiadott kommunikéval kapcsolatosan azt a kijelentést tette a kancellár, hogy a határozatoknak a megformázása messzemenő mértékben a német válságnak megfelelően történik, s átmeneti megoldást értek el. A kancellár szavaiból kitűnt, hogy mindenestre fennáll az a reménység, hogy Németország későbbi időpontban hosszabb lejáratú hiteleket kap.

A továbbiakban a kancellár hangsúlyozta, hogy tulajdonképpen nemcsak Németország, de egész Európa sorsáról van szó, a tárgyalásra kerülő kérdések elintézésénél. Ezt a felfogást a kancellár a konferencián állandóan hangsúlyozta. Végleges megoldást nem is sikerült elérni, ami technikailag és az idő rövidsége miatt is lehetetlen lett volna, mégis megteremtették az alapot ahhoz, hogy a nemzetközi pénzügyi bizottság haladéktalanul hozzákezdjen Németország pénzügyi helyzetével való foglalkozásához és állandóan foglalkozzék ezzel a kérdéssel. A londoni határozatok nem jelentenek hosszú időre szóló megoldást és csupán huzamosabb időre szóló megoldás előkészítésének tekinthető.

A londoni légi hadgyakorlatokon elméletben megsemmisítették az angol főváros összes gyárait, középületeit a parlamenttel együtt

London, július 23.

Ma értek véget a London felett végzett légi hadgyakorlatok, amelyek egy héti tartottak. A döntőbírák megállapítása szerint a támadók „kék ország” 84 bombavető repülőgépet a védők „vörös ország” pedig 69 vadászgépet vezettek a harcban. Az összes napali légitámadások közül 21 támadás sikeres volt, husz légitámadást azonban visszavertek.

Az éjjeli támadások közül 69 járt sikerrel, 32 éjjeli légitámadást részben, vagy egészben megsemmisítettek. A repülőgépekről 54 tonna rendkívül erős hatású robbanóbombát és másfél tonna gyújtóbombát dobtak le, amelyekkel elméletileg megsemmisítették a gyárakat, raktárakat, repülőtereket, kaszárnyákat, dokkokat és kormányépületeket a parlamenttel együtt.

Építik a hősök mauzóleumát -- ismét vándorol a kőoroszlán

A hősök temetőjében már elbontották a debreceni csata emlékművet

A világháború befejezése után Debrecen város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy az elesett hősök iránti kegyeletéből mauzóleumot fog építeni. A szép akciót úgy gondolták megvalósítani, hogy társadalmi uton szerzik meg a szükséges pénzt. Az összeg lassanként gyűlt s miután már a vidéki városokban régen felállították a mauzóleumokat, Debrecenben is összehoztak harminchatezer pengőt. Időközben egymásután történtek az emlékművek leleplezése. A 39. gyalogezred hősihalottainak monumentális emlékoszlopát leleplezték, felavatták ünnepélyes keretek között a Péterfia-utcai lakatanyánál a hősök fáját, az emléktáblát, felavatták a 3-as honvédek emléktábláját is, a világháborúban elesett hősök iránti kegyeletből. A város közben gyűjtötte a pénzt a mauzóleumra vonatkozó és a beügyminiszter által már évek óta jóváhagyott közgyűlési határozat végrehajtására. — Az elgondolás természetesen gyönyörű volt, hiszen a világháború hősei minden áldozatot megérdemelnek az életükért. A mauzóleummal kapcsolatban most rámutatunk néhány szempontra, amelyek talán figyelmet érdemelnek illetékes körök részéről az építési terv megvalósításával.

A s-áműzetésbe került kőoroszlán

Debrecen sok hősi emléke között van egy alkotás, amelyet hatvanévesével ezelőtt emeltetett a város közönsége azoknak a hősöknek az emlékére, kik az augusztus második debreceni csatában, 1849-ben estek el a hazáért a kőoroszlán ez, amely több mint fél évszázad óta hirdeli a magyar szabadsághősök önfeláldozó vitézségét és martíromságát. A kőoroszlán most száműzetésbe került. A Hatvan-utca temető hősi sírdombjáról lekerült, mert a világháború hősi halottai emlékére szentelt mauzóleumot pontosan a szabadságharc hősi halottainak sírdombjára kellett elhelyezni. A debreceni törvényhatóság bölcsessége így fogadta el a tervezetet. A temetőben a város műszaki igazgatósága már napokkal ezelőtt mekezdte a munkát: építik a világháború hősök mauzóleumát a szabadságharc halottjainak sírdombja fölé. A lombos fák már kiirtották a dombról, leszerelték a kőoroszlánt is, amely most részeire szabva hever a sírdomb mellett. A terv szerint régi helyének közvetlen közelében fogják ismét felállítani, de a jövőben már nem a hatalmas sírhant tetején fog örködni a magyar szabadsághősök álma fölött.

A debreceni csata emlékművének története és vándorlása

Érdemes pár sorban visszapillantást vetni a kőoroszlán történetére, amely bizony gazdag a változatos eseményekben. Debrecen

város közönsége a szabadságharc után, 1861-ben határozta el, hogy a debreceni csata hőseinek emléket megörökíti. Ekkor került fel a kőoroszlán terve. Jöttek azonban az abszolutisztikus esztendők, amikor a magyarnak semmi sem volt szabad. Tétlenül kellett ülnie és hallgatni. Egy Marschalkó nevű budapesti kőfaragómester műhelyében szunnyadt ez idő alatt az oroszlán, amely csak a kiegyezés évében, 1867-ben láthatott napvilágot. Ekkor nagy ünnepségek keretében leplezték le az emlékművet, amelyet a Kollégium előtt az Emlékkertben, a mostani Bocskay-szobor helyén állították fel. Előtte kis tavaeska is állott. Közel huszontíz esztendőig zavartalanul pihent a kőoroszlán az Emlékkertben, de már meg volt írva a sors könyvében, hogy a debreceni oroszlának vándorolnia kell. A szabadságharc ötvenedik évfordulóján, 1899-ben elhatározta a nemes magisztrátus, hogy a jubileumi évre való tekintettel díszes szoborművel emlékeztetik meg 1848-49-ről. Meg is bízták Tóth András szobrászt, hogy készítsen tervet. A terv elkészült: női alakot ábrázoló szobor, amely tulajdonképpen a szabadságot jelképezte volna. Összeült a zsűri a terv elbírálására. Mindenkinek nagyon tetszett, de mindenkinek volt valami ötlete. Itt is változani kellene, ott is. Tóth András pedig addig módosított a terven, a zsűri-tagok intenciói szerint, amíg végül mégis elkészült a szobor. A debreceniek humora a sok változtatás után megszületett szobrot elnevezte „Vas Zsuzsi”-nak. A kőoroszlán ekkor elköltözött az Emlékkertből, ki a Hősök temetőjébe. Helyébe került 1902-ben a „Vas Zsuzsi”, amelyért huszonnyolcezer koronát fizetett ki Debrecen város közönsége. Pár év múlva a lehetetlenül sikerült szobrot elbontották s bronzanyagát 1914-ben ágyúnak öntötték, kőtalapzata pedig még ma is látható a Városháza udvarán a sarokban. A talapzatra készített díszítések most a Déri Múzeum valamelyik szobájában vannak. Így került Debrecennek huszonnyolcezer koronájába egy világháború ágyú és így került a Hősök temetőjébe a szabadságharc debreceni halottainak kőoroszlánja...

Most ismét vándorol... Lejön a domb tetejéről a hősök emlékével együtt, hogy átadja helyét egy harminchatezer pengős mauzóleumnak, amely arra hivatott, hogy minden pillanatban felidézze bennünk azokat az emlékeket, amelyek a világháborúval vannak összefüggésben. A debreceni háborús hősök dícsőségét ugyanis a Nagyerdő bejáratánál, a 39-es emlékoszlop, a lakatanyánál a hősök fája és néhány emléktábla hirdeti. Debrecen város kegyelete azonban tovább is adózni kíván az elesetteknek, ami a kegyeletadásunk ritka példája. — Ezért hozta meg a város a köz-

gyűlésben azt a határozatot, hogy mauzóleumot emeltesse a világháború hősihalottainak. Annyit azonban le kell szögeznünk, hogy a terv kivételénél és elhelyezésénél nem a legsikerültebb megoldást választották. Sokkal helyesebb lett volna, hogyha a többi

magyar városok példájára nem egy eldugott helyen, hanem a város szívében emelnék a műemléket. Ez esetben az 1849-ik évi debreceni csata hőseinek is megmaradna az 1867-es Debrecen közönségének igazi kegyelete: a kőoroszlán a maga méltó helyén.

Kedvezményes strandfürdői egyszervény a Debreceni Ujság olvasóinak

A
DEBRECENI UJSÁG
HAJDUFOLD

strandfürdő
szervénye.

Értéke 16 (iznya) fillér.

A strandjegy árából leszámítva
a Margit-strandfürdő pénztára

Érvényes

Pénteken, július 24-ikén

Debreceni Ujság
Hajdúföld.

strandfürdő

10 éven át

gyermekjegy-szervénye

Értéke 8 (nyolc) fillér.

A strandjegy árából leszámítva
a Margit-strandfürdő pénztára.

Érvényes

Pénteken, július 24-ikén

Minden lappéldányban egy felnőtt s egy gyermekjegy-kedvezményt nyújtó szervény van. Ezek ellenében a Margit-strandfür-

dő pénztára a hatvan filléres felnőtt-jegyet negyvennégy fillérért, míg a harminc filléres gyermekjegy huszonkét fillérért adja.

Passzív Debrecen város idegenforgalmi mérlege

Hat hónap alatt háromezeröttszáz idegen fordult meg Debrecenben és négyezer ember utazott külföldre

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
Mióta az idegenforgalom kérdését nálunk Magyarországon is a gazdasági fellendülés homlokterébe állították, a közvélemény fokozottabb érdeklődéssel fordul minden olyan megnyilvánulás felé, amely idegenforgalmat: bevételi lehetőséget, illetve kereset fokozódást jelent. Debrecenben különösen nagy reményeket fűznek az idegen forgalom fellendüléséhez és máris olyan példára hivatkoznak, amelyek állítólag minden reményt igazolnak. Sainos, a valóságban egészen más a helyzet. Debrecen város idegenforgalma ma is gyermekcipőben jár és semmivel sem vagyunk előbbre, mint néhány esztendővel ezelőtt voltunk.

A bejelentő hivatal kimutatása szerint az elmúlt fél évben összesen 3500 idegen fordult meg Debrecenben. — Ezeknek 60 százaléka az oláh megszállt területen lakó magyarokra esik, akik rokonaik meglátogatására és üzleti ügyeik lebonyolítása végett jöttek át hozzánk. Idegenforgalmi szempontból tehát nem jöhetnek számba. Alig vehetjük figyelembe azt az 20 százalékot is, amely a cseh megszállt területen lakó magyarokból rekrutálódott, mert a cél náluk is inkább a rokon látogatás és üzleti ügyeik lebonyolítása volt. Maradna még 20 százalék, illetve 700 ember, akik túlnyomórészt Olaszországból, Ausztriából, Németországból, Lengyelországból, Hollandiából, Törökországból és az Amerikai Egyesült Államokból látogattak el Debrecenbe. Sainos, ezek között is sokan vannak, akik nem Debrecenre voltak kíváncsiak, hanem azért jöttek el ide, mert vagy családi, vagy üzleti kapcsolataik készítették őket arra, hogy ellátogassanak Debrecenbe. A Törökországból jött idegenek például azért jöttek el hozzánk, mert lovakat akartak vásárolni, tehát üzleti cél hozta őket ide. Az amerikai vendégeink jó részét családi vonatkozások hozták

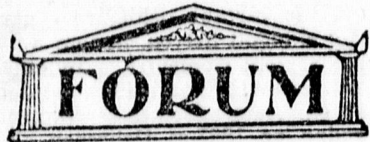
Debrecenbe. Az osztrákok és németek egy része üzleti ügyekben kereste fel a várost.

Legkevesebb 5 százalékot tehát a 20 százalékból is le kell vonunk, ha hű képet akarunk nyerni a város idegenforgalmának nagyságáról. Mert idegenforgalmi szempontból csakis az az 525 ember jöhet számba, akik kizárólag azért jöttek el Debrecenbe, hogy meglátogassák a várost és messze földön híres környékét az ősi műveltség megmaradt Hortobágyot.

De nem akarunk szerénytelenség lenni 525 ember is sokat jelentene, ha ugyanekkor az érem másik oldalán nem volna olyan elszomorító, mint amilyen. A hozzánk előtér 3500 idegennel szemben közel 4000 debreceni ember fordult meg külföldön, illetve ennyien kértek utlevelet, hogy külföldre mehessenek. Nem akarunk részletekbe bocsátkozni a külföldre ment debreceniek előtér, csupán azt akarjuk leszögezni, hogy Debrecenből sokkal, de sokkal több mentek ki külföldre, „világot látni”, hogy nevén nevezzük a dolgot: idegenforgalmat csinálni, mint amennyien hozzánk előtér. A tréleg tehát passzív, sőt passzívabb, mint volt akkor, amikor még nem csináltunk idegenforgalmi propagandát, mert akkor legalább az az összeg maradt meg, amit most idegenforgalmi propagandára költünk — maidnem hiába.

Ezzel korántsem azt akarjuk mondani, hogy szüntessünk be minden idegenforgalmi akciót. Nem, a világért sem. Sőt, igenis teljes erővel neki kell fektetni az idegenforgalmi propagandának, minden lehetőt el kell követnünk, hogy a külföldi figyelmét felénk irányítsuk. Ezt a munkát azonban bízzuk olyan emberre, akik értekenek hozzá...

Lapunkat támogatja,
ha hirdetőinknél vásárol.

Van a Csapó utcai egyházközség helyettes lelkésze

Nagy megdöbbenéssel olvastam a „Debrecen” című újság legutóbbi presbyteri gyűléséről szóló tudósítását, amely szerint négy presbyter helyettes lelkészt kér a Csapó-utcai egyházközség számára.

Hogy ez a négy megnevezett presbyter testvérem nem tudja azt, hogy van az egyházközségnek helyettes lelkésze a dr. Révész Imre lemondása óta, ezen nem csodálkozom, hiszen soha, sem egy bibliórán, sem egy evangélistázó estélyen, sem egy hitméllyítő órán, sem egy tanácsülésen, sem egy Sákramentumok kiszolgáltatásán soha nem volt szerencséje senkinek sem látni őket a Csapó-utcai egyházközségben. Sőt — Uram bocsásd meg! — még a templomban sem, ott, ahol az egyházközség helyettes lelkésze majdnem minden vasárnap zsupolt templomban hirdette az Ige nagy erővel és bizonyágtévő hatalommal.

De azon már rendkívül csodálkozom, hogy az egyház kiváló főjegyzője, akít igen gyakran láthatunk a templomban is, ilyen kifejezést használt volna: „Ez az egyházközség valóban vezető nélkül van” és hogy „Soós Béla az egyházközség hivatalos dolgaival nem törődik”. Mert az egyház főjegyzőjének — szerintem — tudnia kellene azt, hogy mit vállalt el dr. Soós Béla és mit nem. Hogy nem vállalta a stólaris és adminisztrációs dolgokat. De vállalta a lelki munkát, a belmisszió-munkát és a templomi Ige hirdetését. És az egyház főjegyzőjének tudnia kellene azt, hogy az a helyettes lelkész amit elvállalt, hogyan és mint végezte el? És ha mi Csapó-utcai egyházközségi munkások a szívünk „hustáblájára beírva” érezzük azt, a főjegyző ur is feljegyeztethette volna legalább is az egyházi jegyzőkönyvek papírlapjaira.

Kedves presbyter testvéreim, van a Csapó-utcai egyházközségnek vezető lelkésze. Hogy Önök nem ismerik? — ez bizony nagy kár, nagy csapás az egyetemes kálvinista anyaszentegyház, mint az Önök lelki életére nézve. Meg kell tehát nyugtatnom Önöket kedves presbyter testvéreim, hogy ne féltsék addig a Csapó-utcai egyházközséget, amíg az egyházközség nagytérme telve van az Isten Igéje után vágyakozó lelkekkel és tele a munkatérme szolgálattéző női lelkek munkás kezeivel s amíg egymás terhét hordozó s egymáson mindig segíteni kész jószívek imádkozva, adakozva és dolgozva építelik a Krisztus látványos egyházát.

Kérem, fogadják tőlem jószívet ezt a néhány felvilágosító szót és igyekezzenek megismerni ezután a Csapó-utcai egyházközség áldott munkáját és annak Istentől lelkiekben gazdagon megáldott helyettes lelkészt.

Földesné Hajdu Boriska,
a Csapó-utcai egyházközség tanácsosa.

ELSZAKITOTT ERDÉLY

Botránys állapotok a szatmári fogházban Egy kiszabadult rabnő feljelentette a fogházigazgatót

(A Debreceni Újság tudósítójától)

Szenzációs leleplezéseket tett a szatmári ügyészségi fogházban uralkodó állapotokról Starcell Gizella rabnő, ki 1925-ben a debreceni hatóságokat is sokat foglalkoztatta. A 30 év körüli leány itteni büntetések kitétele után oláh megszállt területre ment, ahol újabb bűncselekményeket követett el, amikért ismételtén letartóztatták és beszállították a szatmári ügyészség fogházába. Itt raboskodott hosszú ideig, míg néhány héttel ezelőtt kiszabadult és első útja Nesztor József szatmári vezető ügyészhez vezetett, akinek terjedelmes feljelentést nyújtott át a szatmári fogházban uralkodó állapotokról.

A feljelentésben személyes tapasztalataira hivatkozva mondja el, hogy a fogházban a legnagyobb piszok terjed és a foglyokat ellepi a tetű, mert nincs rendszeres takarítás. Csak mikor megsejtik, hogy fogházvizsgálat lesz, a foglyokat akkor állítják neki a takarításnak, de akkor is csak felületesen mossák fel a fogházat.

A fogházörök durván bánnak a foglyokkal — írja feljelentésében Starcell Gizella, — és kiemeli, hogy a foglyok felett a fogházgondnok valóságos kényur módjára uralkodik. Csak annak nincsen rossz dolga, akinek pénze

van. Az ilyen ember minden vonatkozásban segíthet magán. A feljelentésben Starcell Gizella részletesen kifejti, hogy miképp segíthet magán a pénzes fogoly.

Vannak a szatmári fogházban olyan foglyok, akik szabadon jönnek-mennek és esténként órákig elszórakozhatnak a fogház irodájában hozzátartozóikkal, míg a szegény sorsu raboknak csak koplalásban és durvaságban van részük.

Starcell Gizella személyes tapasztalatait sorolja fel annak bizonyítására, hogy a nőknek, ha engedékenyek, nincsen rossz sorsuk a fogházban, ahol a fogházörök gyakran barátkoznak a női letartóztatottakkal. Megtörtént már, hogy egy évek óta fogoly nőnek gyermeke született a fogházban.

A vezető ügyész a feljelentés megtétele után erélyes vizsgálatot ígért. Hogy azonban a vizsgálatnak meglesze az eredménye, már más kérdés. Az oláhok az ilyesmitől nem szoktak nagy dolgot csinálni. Sokkal súlyosabb vádak is elhangzottak már, anélkül, hogy a vádolón kívül más valakinek akárcsak a haja szála is megörbült volna. Ilyen körülmények között az erdélyi magyarok is kevés reménnyel néznek a beígért „erélyes vizsgálat” elé.

Tíz esztendői kapott Kalenda János, nagyváradi vaskereskedő gyilkosa

Nagyvárad, július 23.

Most mult egy éve, hogy a Debrecenben is jólismert Kalenda-család egyik köztisztelőjében álló nagyváradi tagját, Kalenda János vaskereskedőt Gassenfeit Antal nevű tanonca fényes nappal bestialisan meggyilkolta és kirabolta. A gyilkos elsőfokon négyévi fogházbüntetést kapott.

A nagyváradi tábla most tárgyalta a gyilkos suhanc bűnyegét Gassenfeit cinikus viselkedése a hallgatóságot annyira fellázította, hogy alig lehetett megmenteni a lincseléstől. A tábla büntetőtanácsa megállapította az előre megfontolást is és a rablógyilkos tanonc büntetését négy évről tíz évre emelte fel.

Ötszáz anarchistát tartóztattak le Spanyolországban

Az utcán megmozdítják az embereket, akik kötelességük állandóan feltartani karjukat

Sevilla, július 23.

Tegnap délután egyes negyedekben az anarchisták puska lövéseket váltottak a csendőrökkel; több ember megsebesült, mintegy tíz sebesültnek súlyos az állapota. Este felé az anarchisták rohamára indultak a csendőrség kasszárnyáira ellen, a rohamozók élén asszonyok haladtak. A csendőrök tegyverüket használták. — Négy ember súlyosan megsebesült. Csendőrgolyó ért többek közt egy asszonyt, aki egy ház ablakából lövöldözött.

A letartóztatott emberek száma meghaladja az ötszázat. A börtönök nem elegendők ennyi fogoly befogadására, ezért az őrizetbe vett zönség egy részét a városláza nincsiébe helyezték el. Az anarchisták kísérle-

tet tettek arra, hogy elfogott társukat kiszabadítsák, de a csendőrök sortűzre meghátráltak.

A kommunisták székházát bezárták és a pártvezetőséget, amely éppen titkos gyűlésen volt együtt letartóztatták.

A város háborús képet mutat. Az utcai járőr-kezek kötelesség karjukat állandóan feltartani. Mindenkit megmozdítanak; akinek az igazoló írásal nincsenek rendben, azt nyomban őrizetbe veszik. Efelőlkor kihirdették az ostromállapotot. A hatóságok közléseire tették, hogy bűntársaknak tekintik azoknak a házaknak tulajdonosait, ahonnan a kommunisták a csendőrökre lönek. Hajnalban repülőgépek cirkálnak a város felett, hogy szemlét tartanak a város negyedekben.

Magyar-lengyel egyezmények életteléltelése

Budapest, július 23.

Tegnap délután a külügyminisztériumban gróf Károlyi Gyula külügyminiszter és Lepkowszky Szaniszló budapesti lengyel követ a következő magyar-lengyel egyezmények megerősítő iratait cserélték ki:

1. Az örökségek kettős megadóztatásának elkerülése céljából 1928. május 12-én Varsóban aláírt egyezményt.

2. Az egyenes adók terén a kettős megadóztatásnak elkerülése céljából Varsóban 1928. május 12-én aláírt egyezményt.

3. Az 1928. december 2-án Varsóban aláírt és 1925. évi május 26-án kelt magyar-lengyel kereskedelmi egyezményt kiegészítő első póti egyezményt. Az 1. és 2. helyen említett egyezmények a ratifikációt követő 30 napon lének életbe, míg a 3. helyen említett póti egyezményt a két kormány megegyezése alapján két folyó évi január 10-én életbe lépett.

Ujabb kísérletezések a rákbetegség leküzdésére

Az angol rákellenes szövetség most adta ki évi jelentését, amely, mint megállapíthatjuk, nagyon optimisztikus. Megtudjuk a jelentésből, hogy dr Lumsden londoni orvos feltalált egy rákellenes szérumot, amelyet nagy sikerrel alkalmaz, egyelőre csak állatoknál. Rákos egereket oltott be ezzel a szérummal, amelynek hatása alatt a rákos daganatok a legrovidebb időn belül eltűntek.

Megállapították továbbá, hogy a dohányzás nem járul hozzá a rák kifejlődéséhez. Az eddigi vélemények szerint a dohányban lévő kátrányanyag alkalmas a rákfejlődésre. A tudósok a különböző dohányfajtákból kivont kátrányanyagokat rákenték egerek bőrére. Két év alatt a 105 bekent egér közül csak egy kapott rákot. Sir William Wileox, a jelentés megfogalmazója kijelenti, hogy a rákkutatás igen szép tempóban halad előre és remélni lehet, hogy néhány év múlva a tudomány már olyan eszközök birtokában lesz, amellyel ártalmatlanná teheti az emberiség legszörnyűbb ellenségét, a rákot.

Ha
eladni
akar, vagy
lakása
kiadó,
csupán egyszer
hírdesse meg
lapunk
apró-
hirdetési
rovatában biztos
eredményre
vessz!

A bűn laboratóriuma

A csikági egyetemen tudományos bűnlövederítő laboratóriumot létesítettek, amely a tudomány valamennyi fegyverével harcol a bűn ellen

Csikágó, július 23.

Mindenek elől az ideje. Rákerült a sor Sherlock Holmesra is. Conan Doyle híres regényalakját, a világ-hírű detektívét Amerikában racionalizálták, standardizálták, nagyüzemmel alakították és úgy hozták forgalomba. Röviden arról van szó, hogy amit annakidején Conan Doyle fantáziája kitalált, azt most megvalósítja az élet. Sherlock Holmes az első tudományosan dolgozó detektív, aki módszeresen, a tudomány eszközeinek felhasználásával hadakozik a bűn ellen. El kellett jönnie a csikági banditavilágnak ahhoz, hogy most egy amerikai egyetem szélesebb keretek között intézményesítse a bűn ellen való tudományos és racionalizált küzdelmet.

A gépfegyveres sortűz hatása

A csikági Northwest University keretén belül megalakult az ugynevezett tudományos bűnlövederítő laboratórium, amely egészen egyedülálló intézmény a maga nemében.

Két igen kiváló bűnügyi szakember alapította meg, J. Edgar Hoover, az Egyesült Államok legfőbb bűnügyi nyomozó szervének vezetője és Calvin Goddard ezredes. Az utóbbi áll a szenzációs bűnügyi laboratórium élén.

A legkisebb reklámmal, de a legkomolyabb munkával fogtak hozzá ennek a nagyszabású tudományos intézménynek a kiépítéséhez. Az ötlet már két évvel ezelőtt született meg, amikor Moran alkoholesempész hét emberét rendőrruhába öltözve megtámadtak egy konkurrens banda emberét. A szerencsétlen embereket falhoz állították és gépfegyverrel lemészárolták.

Az egész csikági közvélemény rájuk fogta a borzalmas eset hatása alatt. Meghívták Goddardot, ezt nagy kriminalista zenit, hogy próbálja kinyomozni a tetteseket. Goddard hamarosan megállapította, hogy a holttestekben talált golyók két Thompson-típusú gépfegyverből származnak. Hamarosan sikerült is megtalálni a gyilkos gépfegyvereket. Ennek az ügynek a hatása alatt dr. Herman N. Bundesen vizsgálóbíró vetette fel először azt az eszmét, hogy meg kell szervezni egy nagy tudományos intézetet, amely a tudomány minden fegyverével harcol a bűn ellen.

Először városi intézményként akarták ezt a bűnügyi laboratóriumot megépíteni, de tekintettel arra, hogy Csikágó városának vezetősége nem volt egészen intaktnak nevezhető, nem lehetett remélni, hogy ez a vezetőség komolyan veszi a bűn ellen való küzdelmet. Ezért azután összehívták Csikágó néhány igen tekintélyes és gazdag polgárát, akik elhatározták, hogy megalakítják az intézetet, de az egyetem keretében.

Az új tudományos intézet első munkája egy szenzációs washingtoni gyilkosság ügyében volt, Mary Barkert, a tengerészeti minisztérium csnos fiatal hivatalnoknőjét a Fehér Ház közelében, miközben autójába a taxi szállni, megtámadta egy ismeretlen ember. Másnap a tengerészeti temető közelében találták meg a szörnyen megcsontított, szitává lőtt holttestét.

Ebben az ügyben már Goddard, mint a bűnügyi laboratórium egyik vezetője szerenelt fegyverszakértőként. Az ő utmutatásai alapján állapították meg egy revolverről, hogy azzal követték el a gyilkosságot. — Izzaz, hogy a revolver tulajdonosát

felelőssé kellett menteni, mert azt állította, hogy a revolvert ellopák tőle s ennek az ellenkezőjét nem lehetett bizonyítani.

Bűnügyi kurzus

Az új intézet nemcsak pozitív ügyekkel foglalkozik, hanem rendszeres bűnügyi egyetemnek is számít. Goddard állandóan kurzusokat tart rendőrtisztek és detektívek számára. Egy-egy kurzus három héti tart és résztvesznek rajta a legkülönbözőbb városok detektívjei és rendőrtisztelei. A kurzus végén a hallgatóknak gyakorlati vizsgát kellett tenniük. Az egyik teremben „holttestet” helyeztek el és körülötte különböző áru tárgyakat és egyéb nyomokat. Az egész egy nézett ki, mint egy gyilkosság színhelye közvetlenül a bűntény elkövetése után. A hallgatók ötös csoportokban mehettek a helyszínre és egy-egy óra hosszat folytathattak tanulmányokat. A helyszíni vizsgálatok után minden egyes csoport visszavonult és megtette észrevételeit. A rendőrség úgy állította be a „helyszínt”, hogy legalább három különböző emberre lehessen gyanakodni.

Másnap mindegyik csoport befejeztette a maga véleményét. Mindegyik vélemény igyekezett rekonstruálni a gyilkosságot, megnevezni a tettest és megindokolni, hogy milyen ismeretes és logikus volt. Goddard professzor végül felbírálta az összes nyomozási véleményeket s a „diákoknak” osztályzatot adott aszerint, hogy nyomozásuk milyen ismeretes és logikus volt. Goddard kijelentette, hogy mindhárom az első kurzus végén a legtöbb hallgatója a legnagyobb sikerrel vizsgázott.

Határozottan érdekes élmény előtárgatni a bűnügyi laboratóriumba — igen nehéz ide bejutni Csikágó városával éreztk be az embert. A laboratóriumban őrzik a laboratórium helyiségeit, nehogy a „konkurrenciát”, az alvilág emberei bejuthassanak és kikémlelhessék azt, ami ott folyik.

Őrzik a laboratóriumot

Nagyon kell őrizni ezt a laboratóriumot, mert tele van rendkívül értékes anyagokkal. Remétegy bűnjel is itt. A bűnjelnek ide futnak össze és itt elteszik, elemzik és szortírozzák őket. Ezeket a bűnjelkeket keresztül a laboratórium emberi kontrollálóján áthaladják az összes ismert és kevéssé ismert alvilági alakokat. A legkülönbözőbb bűnjelke vannak itt. Egy kis megviselt ölmogyolyó egy bizonyos gyanús gépfegyver felismerésére alkalmas. Egy ártatlannak látszó levél

szövege alatt vértörccével erős, en más írás van. Ennek az írásnak a szerzője és a címzettje talán nem is tudja, hogy hol van a papírlap és hogyha esetleg később valami őnt követnek el, milyen súlyos bizonyíték lesz ellenük ez a levél. Idehozzák be a legkülönbözőbb ujjlenyomatokat, ruhákról leszakadt posztófosziányokat, gyanús cipőkről lehullott sárcsomókat.

Mindezeket a nyomokat szigorúan tudományos módszerekkel vizsgálják a bűnügyi laboratórium tudósi, Mikroszkóppal, spektroszkóppal, mikroszkópikus fényképek, göröcsövekkel, pipettákkal és eruvettákkal dolgoznak a különböző laboratórium tudósok, akik között vannak fizikusok kémikusok, gyógyszerészek, törvény-

széki orvosszakértők stb.

Maga az intézet vezetője szűkebb kollégája Sherlock Holmes híres munkatársának, dr. Watsonnak. Ez a kiváló kriminalista hosszú ideig orvos volt. Katona orvosi szolgálatot teljesített és itt indult meg tulajdonképpen kriminalisztikai karrierje, amelynek eredményeként most ő Amerika legnagyobb fegyverszakértője. Akkor kezdett a különböző kaliberű löfegyverekkel és golyókkal foglalkozni. Ma már minden nagyobb bűnügyben az ő orvosi tanácsát kérik ki. Többek között a Sacco—Vanzetti ügyben is ő volt a fegyverszakértő.

Van a laboratóriumnak mérészakértője is dr. Clarence W. Mühlberger egyetemi tanár szemlévében.

Különös öngyilkossági ügyben nyomoz a debreceni rendőrség

(A Debreceni Újság tudósítójától)

Könnyelműen elkövetett öngyilkossági kísérlet ügyében folytat nyomozást a debreceni rendőrség bűnügyi osztálya. Magyar Pálné Lukács Gizella 23 esztendő fiatalasszony a napokban összeveszett a sógornőjével. Ez annyira elkésértette, hogy nagyerdői lakásán két csomag kénes gyufát feloldott és a gyufaoldatot megitta. Utána eltávozott hazulról és bejött a Bősörményi-útra, ahol összeesett. A mentők szállí-

tották ki a klinikára, ahol gynomosást alkalmaztak rajta. A fiatalasszony az orvosi beavatkozás után csakhamar magához tért és elmondotta, hogy öngyilkossági szándékából követte el tettét, de megígérte, hogy eláll elhatározásától.

A rendőrség az öngyilkossági kísérlet ügyében most azt igyekszik megállapítani, hogy Magyar Pálné nem rábeszélésre akarta-e eldobni magától az életet.

Háromszázezer lejértékű szacharin különös története Romániában

Ermihályfalva, július 23.

Az ermihályfalvai határrendőrség elfogta Berger Ignác nagykarólyi fuvarost, aki szekerem kétszázhusz kilogram szacharint szállított Nagykarólyba.

Berger Ignác fuvarost és kocsisát a szekerem levő szacharinnal együtt beszállították az ermihályfalvai vámhivatalhoz, hol a szacharint elkobozták, a fuvarost és kocsisát pedig a csendőrségre viték.

Az ermihályfalvai csendőrség bevezette a vizsgálatot, a szállított szacharin tulajdonosa iránt érdeklődött, azonban — dacára annak, hogy már két hét eltelt az áru elkobzása óta — az áru tulajdonosát még máig sem tudják megtalálni.

Berger fuvaros és kocsisát állítják, hogy nem tudták, mi van a ládában, azok elszállítására Róth Lajos margittai ügynök adott megbízást azzal, hogy Nagykarólyban jelentkezni fog egy szigeti kereskedő, kinek nevét nem mondta meg. A vallomás

alapján a csendőrség behozatta Ermihályfalvára Róth Lajos ügynököt is, ki a fuvarosok állításait megerősítette, azonban, hogy ki a szacharin feladója és ki lett volna a vevő, azt ő sem tudta megmondani, mert — állítólag — ő egy előtte ismeretlen embertől kapta a megbízást.

Az ermihályfalvai csendőrség letartóztatta a három embert és átkísértette a zilahi ügyvédségre, hol tovább folytatják a nyomozást és keresik a háromszázezer lej értékű áru tulajdonosát, azonban eredmény nélkül.

A vizsgálat során annyit sikerült megállapítani, hogy a szacharin német gyártmány, Csehszlovákián át Máramaroszigeten csempészték be Romániába és ugyanonintézték a tiltott áru forgalombahozatalát is.

Padlólakkok

speciális minőségben, magas fényű, a legszebb színekben, olcsó árban kapható

STERN festéküzletben
Piac-utca 10 szám.

Bikával szemben. — Ugyanott biztoshatású irtószert vásárolhat olcsón, poloska, svábbogár, patkányirtásra.

Eladó háza

van? 30 fillérbe kerül, hogy sok ezren tudomásul vegyék.
— Hirdetését feladhatja:
Kossuth-u. 3. L. e.

Vigyázzon!

Ha azt akarja, hogy a hirdetés
30 fillérért 2 napilapban jelenjen meg

Kossuth-utca 3. sz. l. em.

adja fel hirdetését.

A debreceni rendőrségen kihallgatáskor elmebaj tört ki egy notórius betörőn

Elmegyógyintézetbe szállítják Obis Gyulát

(A Debreceni Újság tudósítójától)

Tegnap számunkban megírtuk, hogy a rendőrség a zsibogón ellogta Obis Gyula többszörösen büntetett előéletű betörőt, aki néhány hónappal ezelőtt megszökött a sátorlajuhelyi elmegyógyintézetből és azóta is több betörést követett el Debrecen környékén.

A hírhedt betörőt rengeteg büncselekmény terheli, de az utóbbi időben egyetlen egy esetben sem lehetett felelősségre vonni, mert a tárgyaláson az orvosszakértők megállapították róla, hogy elmebeteg és akkor sem volt beszámítható állapotban, amikor a betöréseket elkövette. Azóta a terhére rótt büncselekményeket megismételte és bár ő tagadja, de sikerült rábizonyítani, hogy az egyik nagyerdei tejivóból ő lopta el a székeket.

Tegnap délelőtt ebben az ügyben hallgatták ki, amikor újból kitört rajta az elmebaj és olyan zavaros feleleteket adott, hogy a detektívek kénytelenek voltak a további kihallgatását felfüggeszteni. Valószínű, hogy az eljárást sem tudják lefolytatni ellene. — Ehelyett megint visszavizik valamelyik elmegyógyintézetbe, — hogy megpróbálják bajából kigyógyítani.

Itt említjük meg, hogy a tegnapi nap folyamán a csendőrség is erősen érdeklődött Obis Gyula személye iránt, sőt ki is akarták kérni a rendőrségtől. Tekintettel azonban arra, hogy Obis Gyula nem volt beszámítható állapotban, a csendőrség is elállt attól, hogy a terhére rótt büncselekmények ügyében lefolytassa vele szemben a nyomozást.

Egy részeg soffőr gázolta el Wawrek Sándor rendőrfelügyelő-helyettesét

A soffőrt tegnap előállították a rendőrkapitányságra

(A Debreceni Újság tudósítójától)

Wawrek Sándor debreceni rendőrfelügyelőhelyettes elgázolása ügyében megindított rendőri nyomozás tegnap délelőtt teljes eredményre vezetett. A reggeli órákban előállították a kapitányságra Tollas Károly Vendég-utca 61. számú házában lakó autószerelő-soffőrt, aki a nyomozás adatai szerint a rendőrfelügyelőhelyettes, aki kerékpáron ellenőrző körúton volt, a Kispipa-vendéglő Erzsébet-utcai oldalán elütötte.

Tollas Károly kihallgatása során azt állította, hogy nem emlékszik semmire sem, mert aznap

éjjel, amikor az elgázolás történt, be volt rugva. Azt sem tudja, hogy az autójával merre járt. A soffőr rossz emlékezőtehetségével, illetve tagadásával szemben a rendőrség megállapította, hogy Tollas Károly az elgázolás napján meglehetősen sokat ivott és részegen tért be az Erzsébet-utcai Schwartz féle vendéglőbe, ahol újból lehallgattott néhány pohár bort. Innen indult el, amikor szembe találkozott a kerékpáron ellenőrző körúton levő Wawrek Sándor rendőrfelügyelőhelyettesel, kit elütött és tovább robogott. Megállapította a rendőrség azt is, hogy a Bika

Utban Finnország felé

Irta: STOLP ÖDÖN.

II.

Krakkó nevezeteseinek és tudományos intézeteinek megtekintésével eltelve, július 23-ika, másnap korán reggel autón és lengyel nővel utaztam a városba, ahol az egyetem kertészeti tanszékének kísérleti tere van.

Érdekes és egyúttal igen tanulságos elővetemény-kísérletek és a különböző növények művelésének megfigyelése kerültk itt bemutatásra. A telep terményei oly jól értékesültek, hogy az összes tudományos és gyakorlati kísérletek költségei ezáltal megtérülnek.

Persze közveszéles komondorokkal kell itt is mindent őriztetni. Dél felé átmertünk Gorka Narodowa-ba, ahol a híres Buszczyński et Comp. növénynevelő telepeit szemlélítettük meg. A telep vezetője egy szakszerű előadás keretében ismertette a kukorica nevelését és az eredmények törzskönyvezési módját. Utóbbiban azonban csak akkor engedett bepillantást, amikor Prof. Surzycki kijelentette, hogy tényleg gazdasági akadémiai tanár vagyok és nem egy konkurrens cég szakembere.

Az ebédnél, melyre Buszczyńskiékhez voltunk hivatalosak, már néhány tipikus lengyel ételt szolgáltak fel. Azt hiszem, kevés magyar ember fog céklalevesükkel megbarátkozni. Nekem, mint az excursió vezetőjének, persze a kisasszony mellett főhely jutott osztályrészemül.

aki gondosan felügyelt arra, hogy nevezett ételt az utolsó cseppig kikanalazzam. A fiúk, akik az asztaltól távolabb helyezkedtek el és így nem ültek az első tüzvonalban, szerencsésen megúszták a helyzetet, mert a felszolgáló szobaleányok hirtelen lehordták az érintetlenül hagyott levesestányérokat.

A fogások közötti időközök azonban bőven kárpótolják a tisztesség okából elfogyasztott exotikumokért, mert likőreik elsőrangúak. Ezt különösen aznap este, az egyetem művelési tanszékének vezetőjénél tapasztaltuk, ahol vacsora előtt a különféle szendvicsekhez és vacsora közben a jobbnál-jobb édes pálinkákat szolgálták fel. Ezekről a fiúknak oly virágos kedvük kerekedett, hogy az egész uton hazafelé magyar daloktól visszhangzottak a különben csendes krakkói utcák.

Július 25-én — esős időben — kimentünk Grodkowice-be, ahol Zelénski Károly vendégei voltunk. Tözegtelepek hasznosítása, növénynevelésű telep és egy igen értékes tehénészet kerültk itt bemutatásra.

Délre utazván behúzódtunk a még mindig személetes eső elől a kastélyba, melynek halljában házasszonyunk: szül.: Eötvös Lili baronessa és történetesen ott időző édesanyja oly szeretetteljes közvetlenséggel fogadtak bennünket, hogy teljesen megelégedeztünk arról, hogy immár lengyel földön, messze idegenben vagyunk.

Pedig csuromvízesen, sárosan állítottunk be hozzájuk és így igazán nem voltunk „udvarképes” formában. A parkettét takarító inasok bizonyára nagy megrökönyvődéssel

szálló előtt a járdaszigetre is felhajtott és csak csodálatos véletlennek köszönhető, hogy nagyobb bajt nem okozott.

A részeges soffőrt kihallgatása után elbocsátották a rendőrségtől, az eljárást azonban tovább folytatják ellene.

Őrizetbevétele előtt megszökött Debrecenből a szélhámos álgazdász, aki 600 holdas dunántúli földbirtokosnak adta ki magát

Eddig négy fejjelentés érkezett a lüms utra t. vedt okleveles tanító ellen

A Debreceni Újság—Hajdúföld keddi számában részletesen beszámoltunk a vas megyei Szarvaskond községből származó Sz. Gy. okleveles tanító viselt dolgaiáról. Az alig 25 esztendő fiatalember körülbelül egy esztendővel ezelőtt került Debrecenbe és itt csakhamar befurakodott a legjobb körökbe. Mindenütt 600 holdas dunántúli földbirtokosnak adta ki magát és azt állította, hogy tanulmányai továbbfolytatása végett jött Debrecenbe, ahol beiratkozott a pallagi gazdasági akadémiára. Mindebből csak annyi volt igaz, hogy Sz. Gy. mint okleveles tanító gazdasági ismereteket akart szerezni és ezért engedélyt kapott, hogy a pallagi gazdasági akadémián tanfolyamot hallgathasson. Legkevesebbet azonban éppen tanulmányai színhelyén látták. Annál többet megfordult a mulatóhelyeken, sporttelepeken s egy-két lányos háznál. Eleinte egyszerűen ment a sora. A jó svádájú álgazdász mindenütt szívesen fogadták, csak azután fordultak el tőle, mikor itt is, ott is kiderült róla, hogy szélhámos. Legelőször kiadta az útját egy Piac-utcai kisleány, aki pedig már vőlegényének tekintette Sz. Gy.-t. Rövidesen ezután az első fejjelentéseket is megtették ellene. Két előkelő debreceni fegyverműves azért jelentette fel, mert történeteket csalt ki tőlük, amiket azután a legutóbbi agyaglamblövő ver-

senyen uri fölényrel ellövöldözött. Feljelentést tett ellene a szabója is, akit szintén becsapott. A fejjelentések sorozata azonban ezzel aligha ért véget. Valószínű, hogy még nagyon sok embert megkárosított, akik eddig csak azért hallgattak, mert még mindig hittek 600 holdas földbirtokos művoltában.

Legutóbb egy hajdusámsóni okleveles gazda jelentette fel sikasztásért. Sz. Gy. a puskáit és töltényeit csalta ki tőle azzal, hogy a közeljövőben megtartandó céllövőverseny után visszaadja azokat. A céllövőverseny azonban már régen elmúlt és Sz. Gy. még mindig nem jelentkezett a puskákkal. Az okleveles gazda végre megunt a várakozást és bejött Debrecenbe, hogy személyesen kérje vissza Sz. Gy.-től a fegyvert. Itt tudta meg, hogy a puskák már régen nincsenek az álgazdásznál, hanem valamelyik zálogházban vannak, ahol a szélhámos elzalogosította azokat. — Minthogy ezáltal az oklevelesgazdász több, mint 600 pengő kár érte, tegnap megtette a fejjelentést Sz. Gy. ellen, akiért detektívek mentek ki, de nem találták meg. A rendőrség megállapítása szerint őrizetbevétele előtt megszökött Debrecenből. Kézrekerítésére a kívánt intézkedéseket megtették.

Az ügyben a nyomozást tovább folytatják.

nézték másnap a pompás ebédutáni tánc nyomait.

Ily vidám hangulat mellett nem csoda, hogy a fiúk sehogysem akartak Zelérskiéktől eljönni, miért is úgy kellett őket egyenként feltuszkolnom a már indulásra készen álló kocsikra, nehogy a Varsó felé való csatlakozást lekésűk.

A krakkói állomáson azután elbucsuztunk Surzycki professzortól, aki az utolsó pillanatig maga a megtetsző figyelemesség és szeretetteltség volt.

Már elfoglaltuk rezervált helyeinket a vonaton, midőn nagyvívte megégyeszer utánunk jött, mindkét hóna alatt óriási paksaméttákkal és szerénykedve reánk tukmálta az azokban hozott elemzést. „mert hát mégis jobb, ha az már lázai van, minthogy éjjel kelljen az uraknak érte kifizetni!” A zsebéből meg előhúzott 3 legfrissebb magyar lapot, hogy a honi hírekről tájékozódhassunk.

Meleg kézzel szorítással és háromszoros „Ehen Pista bácsi”-val bucsuztunk el tőle.

Aztán lassan megindult vonatunk Varsó felé.

Varsóban, valamint Lengyelországban mindenütt lázas sietséggel iparkodnak az orosz uralom minden külső nyomát eltüntetni. Egyetlenegy muszka felirat sem jelzi már, hogy pár év előtt még ők voltak itt az urak.

Hanem a muszka szokásokból még sokat megcsodálhattunk. Szállodánkban éppen javában átöltözködtünk, amidőn a folyosóról pokoli ordítás, dulakodás és egy női hang rémes sa-

gélykiáltása hallatszik. Persze, mindannyian, ahogy voltunk, kirohantunk a folyosóra, ahol egy inas a szobaasszonyt javában püfölte és fojtogatta.

Szétválasztjuk őket. Pár perc múlva a jelenet megismétlődik. Újból rendet teremtenek. Csönd.

Egy nevezetesen elhaladok a szobaasszony szobája előtt és a nyitott ajtón át álmétközve látom, hogy az imént még halálra ellenségek kedélyes együttlőben vannak. A férfi egy alacsony számolyon ülve, nyugodtan tűri, hogy a nő haját *sűrűsével* kifésülje.

Még egy eset.

Podgásainkat tipikus egyfogatu bérkocsikra rakva, immár a harmadik szálló elé hajtattuk. Végre hosszszas alkudozás után megállapodtam a szobapincérről abban, hogy felvelek és naponta 9 zlotyot fizetünk egy év használatáért.

Felérve a szobámba, álmétközve látom, hogy annak ára — a július 15-iki tarifafelémelés után is — csak 3 és fél zlotyban van rendőrhatalóságilag megadva. Lemegek és kérdők: hogy lehet bennünket így megzsarolni? „A kérem önök idegenek, önöket be kell telenteni, ki kell telenteni, hát a lifthasználat, a víz... stb, stb Sarkon fordulva, csak annyit mondtam: „megek a policá... hoz!” A hatás rögtönös volt. Az imént még lármázó és méltatlankodó főpincér bárányszelű ábrázattal és igen alázatosan biztosít, hogy csak 4 és fél zlotyot fog ágyanként számítani. Pedig hát előkelő helyen, a Nowy Swiaton levő hotelről van szó.

A magyar követségre persze be-

Közérdekű levél

A debreceni Tisza István tudományegyetem rektora a következő levél közlésére kérte fel szerkesztőségünket:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

A „Debrecen” című lap július 23-iki számában közlemény jelent meg, mely meglehetősen ríktó színekkel festi a Székely Internátusban lévő 4 egyetemi hallgató nyomoruságát. A cikk írója úgy véli, hogy ezekkel a fiukkal senki sem törődik.

Bizonyára ezek az ifjak is a nagyszámu szegénysorsu egyetemi hallgatók közé tartoznak, bár van köztük olyan is, aki nálunk kivételesen magas ösztöndíjban részesült.

Azt minden valamire való egyetemi hallgató tudja, hogy az egyetemi Diákjóléti Bizottság, melynek elnöke dr. Láng Nándor professzor, vagy a Diákjóléti intézmények vezetői, Kölönte Géza quacstor és dr. Barts Jenő gondnok — mind a kettő székely ember — valamint én magam is meghallgatunk minden diákpanaszt és kérelem nélkül is igyekszünk segíteni minden megismert diákban. A néma gyermeknek persze

Veltető cének műanyák
Bézsler Lajosnál
 a Csonkatorony mellett

De-
 nztünk. Ottani miniszterünk: De-
 litka Sándor szeretetreméltóságától mindannyian el voltunk ragadtatva. Az a meleg közvetlenség, melyvel ő és a követség többi urai velünk a privátlakásán tartott 5 órai teán érintkeztek, eszembe juttatta azt a rideg, spanyol etikettszerű bánásmódot, melyben — a háboru előtti időben — a párisi osztrák-magyar nagykövetség volt részem. Ez a magyarokat II-od (vagy III-ad?) rendű teremtményeknek tekintette.

Belitska miniszter ur minden dolunk iránt a legmelegebben érdeküldött. Ő eszközölte ki részünkre — visszatérünk alkalmából — a díjtalan német vizumot és a vasúti féláru kedvezményt. Csakis ily módon volt lehetséges, hogy Nyugatlenyvelországot és a német birodalomból lekapsolt részeket átutazva, Breslauban tarthassuk utolsó nagyobb pihenőnket.

Varsóban történt, hogy társaságunk egy tagja vérhasban súlyosan megbetegedvén, kénytelenek voltunk őt egy otfani kórházban visszahagyni. Megint Belitska miniszterünk volt az, aki tömérdek hivatalos elfoglaltsága ellenére, állandóan érdeklődött, hogy léte föl és mikor az illető szerencsésen felépült, az ő szives közbenjárására sikerült neki a továbbutazáshoz szükséges vizumokat megszereznie.

Ugyan melyik párisi „osztrák-magyar” nagykövetségnek jutott volna eszébe, hogy egy beteg magyar gázzsal törődjék?

A U · I · G · S · Z · I · N · H · Á · Z · B · A · N

Előadások 7 és 9 órakor.

Debreceni Ujság-Vigszínház

Féláru jegy
 váltására jogosít
1 személy részére

a Vigszínház mozgó július 24-i bármely előadására.

Ma, pénteken

Ramon Novarro
 énekes, hangosfilm drámája

„A sevillai énekes”

Féláron

nézhetik meg

olvasóink

a jegyszelvény beváltásá ellenében.

Előadások 7 és 9 órakor.

Debreceni Ujság-Vigszínház

Féláru jegy

váltására jogosít

1 személy részére

a Vigszínház mozgó július 24-i bármely előadására.

A 7 óras előadások a Vigszínházban, a 9 óras előadások kedvező idő esetén a Kert moziban tartatnak meg. (Jelvényről ajánlatos még délelőtt gondoskodni.)

az anyja sem érti szavát. Zágoni Kelemen tehát jobban tetete volna, ha illetékesnek mondta volna el a maga panaszát, mint hogy a nyilvánosság előtt valótlán állításokat is kockáztat meg. Fogadja igen tisztelt Szerkesztő

Ur megkülönböztetett tiszteletem nyilvánítását.

Debrecen, 1931 július 23.

Dr. Szentpéteri Kun Béla sk.
 egyetemi ny. r. tanár,
 e. i. Rektor.

Revolveres merénylet egy 12 esztendő debreceni kisleány ellen

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Brutális merényletet kísérelt meg tegnap délelőtt Zsurkai János 34 esztendő nyiregyházi nap-szamos egy 12 esztendő debreceni kisleány ellen. Zsurkai néhány hét óta egyik debrecenkörnyéki tanyán dolgozik és onnan jött be tegnap délelőtt sógorúje meglátogatására. Egy darabig elbeszélgetett a sógorújével, majd arra kérte az asszonyt, hogy engedje el vele 12 esztendő kisleányát, akinek megígérte, hogy kendőt vesz neki ajándékba.

Az asszony engedett Zsurkai kérésének. A 34 esztendő férfi és a 12 esztendő kisleány együtt hagyták el a házat, de nem a belváros, hanem a Bőszörményi-uti akácserjés felé vették az utjukat. Amint az erdő elé értek, Zsurkai megkérte a kisleányt, hogy menjenek be és pihenjenek meg egy kicsit. A leány gyanútanul követve a férfit, aki mikor a bokrok

már eltakarták őket a járó-kelők szemei elől, megrohanta és leteperre a leányt. Heves dulaoklás kezdődött az életerős férfi és a gyenge kisleány között. A férfi azonban nem bírt a leánnyal, aki sikoltozni, majd torka szakadtából kiabálni kezdett. Zsurkai ezen annyira megdühödött, hogy előkapta a revolverét és megfenyegette a leányt, hogy lelővi, ha azonnal el nem hallgat. A leány a fenyegetésre elhallgatott, de tovább is ellentállt. A férfi erőszakoskodásainak, mely a legközelebbi alkalmas pillanatot felhasználva, megszökött fölé és a legközelebbi rendőrnök tudomására adta, hogy mit akart vele Zsurkai.

A kisleány feljelentésére Zsurkait még a délelőtt folyamán előállították a kapitányságra, ahol kihallgatása után őrizetbe vették és megindították ellene az eljárást.

Szerdáról csütörtökre virradó éjjel betörték a nyiregyházi törvényszék bűnjelkamarájába

A nyomozás munkájába a debreceni rendőrség is bekapcsolódott

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Szerdáról csütörtökre virradó éjjel vakmerő és titokzatos betörés történt Nyiregyházan. Az elszánt betörők az éj folyamán betörték a kir. törvényszék palotájában az egyik bűnjelkamrába.

A palota első emelet 77-es sz. szobájában őrzik azokat a szerzősámokat, amelyekkel a bűnözők valamilyen bűnt követtek el.

Kések, revolverek, tejszék, husángok, hamis pénzek hatalmas

tömeg fekszik ott, hogy a bűnügy tárgyalására olykor, mint döntő bizonyítékok tanuskodjanak.

Ebbe a bűnjelkamrába törték be a múlt éjjel a betörők. A lakatot lefeszítették és álkules segítségével nyitották ki a szoba ajtaját. Amikor a vakmerő tettel észrevették, az a felfogás alakult ki, hogy valamelyik szabadlábbon lévő vádlott követte el a betörést, hogy a ránézve terhelő bűn-

jelet eltüntesse.

De amikor a bűnjel kimutatás alapján átvizsgálták a szerszámokat, ez a feltevés megdőlt. Megállapították ugyanis, hogy a bűnjelek közül csupán négy darab revolver hiányzik. A betörők négy revolvért vittek magukkal.

Természetesen ez a különös körülmény még titokzatosabbá teszi az ügyet. A detektívek a telefonjelentés után nyomban megjelentek a helyszínen és megindították a nyomozást. Elsősorban megállapították, hogy az eltűnt revolvereknek kik voltak a tulajdonosai és hogy milyen bűnüggyel kapcsolatban kerültek a kir. törvényszék bűnjelkamrájába.

Nem lehetetlen, hogy a revolverek tulajdonosai követték el a betörést, bár még ezt a valószínű feltevést sem támasztja alá semmi pozitív adat. A rendőrség a szokott eréllyel folytatja a nyomozást s remélhető, hogy rövidesen sikerül a titokzatos ügyre fényt deríteni.

A nyomozásba a nyiregyházi rendőrség megkeresésére a debreceni rendőrség is bekapcsolódott, mert az a feltevés alakult ki, hogy a betörőket Debrecenben kell keresni.

Állást alkalmazást keres ???

Olvasa el lapunk a 15. hirdetési rovatát.

A Justice for Hungary harmadik hőse

Tabéry Géza írja a „Nagyváradi” című lapban ezt a megható és érdekes cikket arról a névtelen hősről, akinek lelkesége indította el a magyar óceánrepülés diadalmas sikerű mozgalmát.

Van Endreszen és Magyaron kívül egy harmadik hőse is a Justice for Hungarynek. A nagy akaraterejű öltölközésen kívül nem volna szabad egészen elfeledni ennek az embernek a nevét. Molnár Jenőnek hívják, református lelkész ez a harmadik hőse. — Fél, vagy három sorban olvastam róla a pesti lapokban, amikor a Justice for Hungary urban volt Budapest felé, az óceán felett. Azt írták a lapok Molnár Jenőről, hogy először Kanadában igyekezett összehozni a szükséges anyagi eszközöket a Justice for Hungary megépítése céljaira. Mithogy azonban a kanadai magyarság aránylag kicsiny létszáma és gyenge anyagi ereje kihatástalanra tette, hogy a diadalmas repülőgépet az ő áldozatkészségükből megteremthessék. Molnár Jenő elment Kanadából először Clevelandba, aztán az Egyesült Államok erősen magyarlakta más városaiba és a repülőgépek építés propagandáját ott folytatta a maga lelkeségével mindaddig, amíg a Justice for Hungary ügye jó sínre került.

Ezt a Molnár Jenő tiszteletes urat egészen véletlenül ismerem. Husz évvel ezelőtt laktam vele egy hónapig Genfben ugyanegy penzióban valahol a Plainpalais-tér egyik mellékutcájában. Koszt és kvártélyadó gazdánk bizonyos Monsieur Desplats nevű horbélyember volt, illetve annak a felesége, kemény, szikár és fukar francia nő. Molnár Jenő barátom teológus volt Kálvin városába, ugye emlékszem, azzal az ösztöndíjjal, amit Tisza István biztosított kiváló előmenetelt tanúsító protestáns teológus-

sok részére és amikor szerény anyagi körülmények között élve, Molnár Jenőnek valami anyagi támogatásra volt még szüksége az ösztöndíjon felül, néhaj Claparède ur, a genfi magyar diákok mindig nyitott szívével és zsebbel támogatója segített a fiatal teológuson.

Furcsa érzés most nekem visszagondolni erre a Molnár Jenőre, a neknek nyakas magyar szervezőképessége a Justice for Hungarynek nem ugyan a motorját, de az egész akciót a Justice for Hungary megteremtésére indította. Molnár Jenő ugyanis született szervezőtalentum volt, abban az én boldog, békebeli genfi diákoskodásom idején is. Individualista ösztöneimet a közös földél s az egy hónap alatt számtalanszor irritálta az ő folyton buzógó organizációs ösereje. Ő volt az, aki a genfi magyar egyetem hallgatóknak akkoriban meglehetősen szűkös „társadalmi” életét diákoskodásunk első pár hónapjában újatertemtette. Ma is magam előtt látom fekete bársony diáksapkáját és magam előtt látom őt az egyetem előtt, amint Mátyás Andort, a genfi egyetem magyar születésű tanárját széles gesztusai kíséretében kapacitálta a Klapka-egylet életének fel-frissítésére. Ha nála jobbmódu magyar fiúk is zavarba jutottak anyagilag, ez az akkor husz éves keménykötésű legátus rohant segítségükre. Ördög tudta, hol voltak forrásai, de mindig organizált, mindig dolgozott.

1916. tavaszán, szép napsütéses délelőtt együtt sétáltunk a tóparton valahol a Parc Mon-rens felé. A világ, de különösen Svájc aznap halhatlan izgalomban volt. Bizony e percben nem emlékszem annak a repülőnek a nevére, aki aznap arra az 1911-ben még hátborzongatóan csodálatos teljesítményre vállalkozott, hogy Brigg és Domodossola felé át-

repülje az Apokat. Az útságok tele voltak az alpes-feletti repülés hírével, különösen Genfben, amely város amenny sem esett túlságosan messze légvonalban a repülő tervezett utvonaltól. Mi ugyan Genf felett hiába vártuk a gépet, de az eget annál szorosabban kutattuk tekintetünkkel. Valami nagyon meleg, elfogódott hangulatot idézett fel bennünk az ilyen merész felfelétörése az emberi akaratereinek. Molnár Jenő azon ábrándozott, hogy talán tíz-husz év múlva a repülőgép olyan közönséges lesz, hogy még a Tatra, meg a Kárályhágy felett is repülők fognak keringeni. Magyar repülők természetesen. A teológusnak ég felé szárnyaló érzései és gondolatai fiatalos zürzavarban vegyültek benne az ég felé törő gépmadár csodálatával.

En akkoriban írtam első regényemet és ebben a könyvemben meg is írtam azt a domodossolai repülést. — Amikor hazajöttem Genfből, az egyetemről és a könyvem megjelent, elküldtem belőle egy baráti példányt Molnár Jenőnek, aki Genfben maradt. Ezzel hirtelen alig telt el több idő, kapok Genfből egy levelet Molnártól. Azonnal küldiek huszötöt harminc példányt Genfbe a könyvemből, mert ő eladta a könyvemet ennél példányban az ottani magyarok között tudtom, kéréssem nélkül szervező és agitáló szenvedélyének spontán megnyilatkozásaként. A nényt a könyvekért aznap postára tette és a könyvemből főleg a domodossolai repülőfejezet ragadta meg.

Bizony, azóta közbejött a világon egy kis világháború, forradalom, impériumváltás és mievmmás. Kódok borultak a genfi napos délelőttök emlékeire. Molnár Jenőről tudtam, hogy kiment Kanadába, írt is egyszer onnan nekem, valami öt évvel ezelőtt, hogy magyar lapot szervez és tömöríti a kanadai magyarokat felekezeti tekintet nélkül.

Most, hogy olvastam róla, eszmebe jutott a régi séta a Parc Mon-rens felé. Igen, ő, a tiszteletes ur, aki másokat mindig segíteni tudott az akaraterejével, a törhetetlen lelkesedéssel, hiszen mással nem is emlékeztem, szegény emberek gyermeke lévén Molnár Jenő tiszteletes ur ma is éppoly fiatalon rajzolódik elibém, mint azon a husz évvel ezelőtti sétánkon. Még a feiére is diáksapkát kénezelek, fekete bársony magyar diáksapkát. Ha volna rádióleadóállomásom, füzemék Molnár Jenőre!

— A Te álmódosodat Te megvalósítottad. Az alpok átrenülésétől a Justice for Hungary ezerte többet művelt. Adjon az Isten szegény magyaroknak sok olyan szürke, névtelen hőst, mint amilyen Te vagy, kedves Molnár Jenő, öreg diákpajtás!

T. G.

HIRDETMEY.

A m. kir. Földművelésügyi Miniszter ur rendelete alapján a vadászterületek birtokosainak és bérlőinek figyelmébe a m. kir. Honvédség állatállományához tartozó, jelentőskutyák oltalmazására, azzal hívom fel, hogy vadászszemélyzetüket az e tekintetben szükséges utasításokkal lássák el.

A jelentőskutyák megfelelően idomított kutyák, amelyek a vadállományt nem veszélyeztetik.

A jelentőskutyák ismertetőjelet is viselnek és pedig a jelentőskutyát, amely áll a börtnyakóvból, a jelentőshüvelyből és a csörgőből, azonkívül 3 cm. átméretű éremalakú sárgaréz azonosossági bárca van rajtuk, tehát elég távolságból feismerhetők.

Debrecen, 1931. július 11.

Polgármester.

H'rdessen
a Debreceni Uisáóban

Jönnek a tikkasztó meleg napok:

vegye 23⁰⁰ pengőért

pe hely könnyű
boureit tönveinket

Közvetlen
a Bika-szálló
épületében

vegye 11⁸⁰ pengőért

könnyű topé-
kab tönveinket

és vegye itt fel

nem sorolható sok más
könnyű n / ár ruházati
cikkekre, melyekből óri-
ás választékot találhat a

MAGYAR RUHAIPAR

Magyarország egyik legnagyobb

férfi- és fiuruhaárúházában.

Jön az amerikai rádió-dumpin

Anarchia fenyegeti az európai rádiózást
1932 tavaszára kétszázötvenhárom adóállomás lesz
a kontinensen

A rádióadás megindulásakor gyors egymásutánban épültek fel Európában az adóállomások. Egyideig minden egységes terv nélkül emelkedtek a magasba az antennák. Az elmúlt évek folyamán azonban mindinkább nyilvánvalóvá vált a rádió nagy jelentősége és a nemzetközi érdekeltségek megalakították a Nemzetközi Rádió Uniót, amelynek főfeladata, hogy rendet teremtsen az éterben, kiossza az egyes állomások állomásainak a hullámhosszát, irányt és utat mutosson a rádió fejlődésének. Félévenként ül össze a Rádió Unió tanácskozása, de a nagyközönség sokszor alig vesz tudomást az értekezletekről és a tárgyalásra kerülő, a közönség szempontjából nagyfontosságú problémákról. A tanácskozások, sajnos, nem egy esetben éppen úgy eredménytelenül végződnek, mint a többi nemzetközi értekezlet.

Most ért véget a lausannei konferencia, amelyen Brailland Raymond, a Rádió Unió műszaki bizottságának elnöke, nagyfontosságú tervet terjesztett elő. A Rádió Unió most érvényben levő tervet megállapította az európai rádióállomások fejlesztésének programját. Egyideig a megállapított terv szerint is ment minden, de az utóbbi időben az egyes államok mindjobban áttérnek a nagyenergiájú adóállomások építésére és Európa legkiválóbb rádióműszaki szakértője szerint az európai rádiózás helyzete a jövő télen katasztrófális lesz, ha az adóerőségek rendkívüli emelését nem követi a használt hullámok csökkentése.

A Rádió Uniónak ezért feltétlenül meg kell hoznia a régi hullámterv átdolgozására vonatkozó határozatot, annyal is inkább, mert a februári semmeringi értekezlet ezt a tervet már elvben elfogadta.

A tervezet keresztülvitele azonban nem olyan könnyű a gyakorlatban, bár milliók érdeke fűződik ahhoz, hogy az eddig kitűnő európai rádióvetéltől ne váljunk élvezhetetlen hangzavar, annál is inkább, mert a szovjetországi adóállomások veszedelmesen szaporodnak.

213 antenna 2850 kilowatt energiát fog le a szovjetországi

A helyzet illusztrálására álljon itt néhány statisztikai adat, amely mindennél jobban bizonyítani fogja az európai rádióvetélt várható zavarait. Az európai állomások száma, a szovjetet kivéve, 1926 tavaszán a genfi táblázat szerint százötvenkilenc volt. 1929-re a prágai összeállítás szerint száznyolcvankilencre emelkedett az állomások száma és a most folyó építkezések szerint 1932-re már kétszázötvenhárom állomás antennái fogják kiszugározni az éterbe műsoraikat. Még érdekesebbek az adóerőségekre vonatkozó számok kilowattokban. 1927-ben 150, 1929-ben 600, 1932-ben 2860 kilowattal lesz képvisel-

selve az európai rádióállomások energiája.

Ha ehhez hozzávesszük, hogy az 50 kilowattosnál erősebb állomások száma ötről-nyegyre egyre fog felugni, viszont az állomások közötti kiló ciklusokban csupán négy és fele arányszámmal vannak képviselve, akkor világosan látszik a prágai tervezet lényeges eltérése, amely tökéletes anarchiára vezethet.

Háborúság a hullámsávok körül

Az UNIO műszaki embereinek a konferencián elhangzott kijelentései szerint a télen már jelentkező súlyos helyzet elkerülésére semmi eszközünk nincsen, ha nem sikerül a hullámhosszokat újra rendezni. A műszaki nehézségeken kívül sok más nehézsége is van a meg egyezésnek és ha a Rádió Unió képviselői között nem sikerül a megállapodás, akkor az európai rádióamatőrök milliói hiába várnak eredményt az 1933-ra tervezett madridi értekezlettől, mert nem bizonyos, hogy a hullámsávok ügye ott rendeződik, amit a nemrégiben lefolyt kopenhágai értekezlet eredménytelensége is valószínűvé tesz. De ha sikerül a meg egyezés, az csak az értekezlet után egy évre, vagyis 1934 elejére léphet érvénybe és addig csak növekedhetik a zavar a rádiózás frontján.

Mindent figyelembe véve, még az ősszel halaszthatatlanul intézkedni kell és a lausannei konferencia meg is állapodott a reform programjában. Az unió műszaki bizottsága öszre elkészíti a módosítás tervezetét és azt az unió minden tagja megkapja az ülés előtt egy hónappal, hogy megtehesse rá idejekorán országai rádióigazgatási szervének észrevételeit. Az ősi ülésen részt fognak venni az egyes országok rádióigazgatási közegei is.

A műszaki előterjesztések nagyjában a következők:

Az erősebb állomások között emelni kell az elválasztó kiló ciklusokat és segíteni kell az állomások földrajzi elosztását, a megtartott kísérleti mérések alapján általánosítani kell az ugyanazon műsor adó közös nemzeti hullámhárítást. Ez a kérdés egyike a legfontosabbaknak, amelyben mindaddig nem tudott az Unió egyöntetű határozatot hozni. A tervezetben lehetővé teszik bizonyos kizárólagos hullámok megismétlődését és csökkenteni fogják azoknak a nemzetközi közös hullámoknak a számát, amelyeket modern állomások nem használnak.

Az egész világ rádióközönségének hatalmas táborra figyelemmel kíséri ezeket a rendelkezéseket és várja, hogy a Rádió Unió a reform bevezetésével egyidejűen megteszi azokat az intézkedéseket, amelyek meg fogják nehezíteni a veszedelmes méretű szovjetállomások jövő tavaszra beígért rádióátadását az európai adók ellen.

Az amerikai rádió-dumpin

A Rádió Unió tanácskozással majdnem egyidőben Münchenben

is rádióvonatkozási konferencia ülészik, még pedig a Nemzetközi Rádiózenei Kongresszusa. A kongresszus legérdekesebb eseménye, hogy azon bemutatták egy bécsi fizikus szellemes találmányát, mely tulajdonképpen egy elektromos zenekar.

A készülék elektromos hullámokat kelt hangokat és Paul Hindemith egy új hangversenyt dirigálta le a kongresszus hallgatóság előtt a készüléken. Most már valóság az a fantasztikus álom, hogy a karmester zenekar nélkül is vezényelhet hangversenyt.

Egyéb érdekes kérdések is foglalkoztatják a rádióközvéleményt. Az amerikai rádió már régen foglalkozik azzal a tervvel, hogy az amerikai műsorokat Európába is közvetítsék. A most folyó kongresszusok alkalmával ellátogatott Európába Amerika legnagyobb műsorszórási állomásának, a National Broadcasting Companynek az alelnöke és ezzel kapcsolatban az angol rádiókörök nyíltan annak a félelmüknek adnak kifejezést, hogy az amerikaiak ugyanúgy előzönlök a rádió terén Európát, mint a filmmel történt.

Detektívdráma a rádióban

A Rádió Unió ülésén szóba került a hangjátékok problémája is és ebből az alkalomból megemlítjük, hogy a bajor rádió izgalmas detektívjátékot talált ki, amelyet már a legközelebb műsorra is tűznek. A dolog azzal kezdődik, hogy a rádióriporter egy hölgygel beszélget a stúdióban. A hölgy most érkezett meg és elmondja, hogy az utcaán lejárásával találkozott egy embert, de nem tudják megállapítani személyazonosságát. A rádió erre felhívja a közönséget, hogy segítsenek felderíteni az esetet. Néhány nappal ezután három fiatalember beszélget a mikrofon előtt az ügyről, azután ismét mások. A beszélgetések úgy vannak megszerkesztve, hogy mindig közelebb menjenek a felderítéshez és a rádióriporter a közönség köréből beérkező tanácsokat és aggodalmakat mind megbeszéli, sőt bonyolítja az esetet, hogy fokozza a hallgatóság izalmát. Mint hírlík, egész Németországot be fogják kapcsolni ebbe a rádiójátékba és így a modern technika jóvoltából az éter egy bonyolult detektívregény színhelye lesz száz és száz ezer szereplővel.

J. Z.

Megegyezett a város az állammal a törzsgulya és törzsménes ügyében

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Evek hosszú sora óta vajdó kérdés foglalkoztatta tegnap a városi tanács értekezletét. Arról volt szó, hogy mi történjék a városi törzsgulyával és törzsménessel. Debrecen városa már hosszú évek óta a legnagyobb nehézségek közepette tartja fenn a törzsméneket és a törzsgulyát. Azok a súlyos terhek, amelyeket a gulya és ménes fenntartása jelent, meghaladják a város erejét és ezért már több ízben azzal a kéréssel fordultak a kormányhoz, hogy adjanak államegélyt, vagy vegyék át a törzsméneket és a törzsgulyát, mert ellenkező esetben a város kénytelen lesz feloszlítani a két állatállományt. Az utóbbi esethez — elsősorban a Nóniusz törzstenyésztés feloszlítása —, súlyos veszteséget jelentene az egész magyar állattenyésztésre, mert a debreceni lótenyésztés világhírű, amit elsősorban a katonalóanyag tett azzá.

Ebben az ügyben egy alkalommal már tartottak értekezletet a földművelésügyi miniszteriumban. Akkor arról volt szó, hogy a földművelésügyi miniszterium átveszi Debrecen város 17 fedező ménjét, a törzsgulyát ellenben nem. Debrecen város képviselői, akik az értekezleten megjelentek, a kérdés elintézésének ezt a módját nem tartották kielégítőnek és ennek kifejezést is adtak az értekezlet elnöke: Plósz államtitkár előtt. A tárgyalások ezen az uton tovább folytak és azok eredményéről a következőkben számolt be Veress Géza gazdasági tanácsos a városi tanács tegnapi értekezletén:

Rappaport és Szűts alezredekkel folytatott tárgyalások eredményeként az állam 30,000 pengőért átvenne a várostól 17 fedező mén, azonkívül az egy-két éves ménesikókat évenként selej-

teznék és a selejtezés után megmaradtak 80 százalékát az állam ugyancsak átvenné a várostól. A jövő évtől kezdve az állam felállítaná Debrecenben a fedező állomásokat, az érdekeltségnek azonban legalább 80 kanca befedeztetését kell biztosítani. A város átadná az Epreskertnek azt a részt, ahol most épületek vannak, bértérítés nélkül, csak a villanylogyasztaért szedne díjat. A bérmeneket a város ingyen kapja, de négy hónapig, a fedeztetési időben gondoskodik ellátásukról. Az állam nem viheti el Debrecenből a város által kijelölt méneket, a város egy mént visszatarthat saját kancái fedeztetésére és joga van a városnak visszatartani lovakat az őtősfogat fenntartása érdekében is. A szerződés bármikor felbontható, amikor a város óhajlja, egy évi előzetes felmondással.

Plósz államtitkár célszerűnek tartotta, hogy a megállapodás feltételeit, amelyekkel a városi mezőgazdasági bizottság már foglalkozott, addig ne vigyék a törvényhatósági bizottság elé, amíg a miniszterium a megállapodáshoz előzetesen hozzá nem járul.

A városi tanács értekezlete ezt a kívánságot magáévá tette és teljes mértékben honorálta.

Ezzel kapcsolatban dr. Veress Géza tanácsnok bejelentette, miszerint a jövő évi bérmen választás ügyében Jóna Istvánnal és Balogh Istvánnal résztvevő Mezőhegyesen az állami ménesikók beosztásánál. A város képviselőinek megígérték, hogy a hét törzsmén kivéve, az összes ménnek közül választást engednek arra a két esikóra, amire Debrecen városnak szüksége van.

Terjessze a Debreceni Ujságot

Hírek

1931 július 24 (péntek)
 Prot.: Krisztina, Kath.: Krisztina.

Ma a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Kígyó” Piac-
 lca 33. — „Murakközy” Piac-u. 72. —
 „Sas” Hatvan-u. 70. — „Csillag” Ar-
 pát-tér 1. — „Nádor” Szent Anna-u. 66.

IDŐJOSLÁS

Hazánkban a keleti részekben fordultak elő tegnap még jele-
 téktelen esők. A hőmérséklet il-
 latában alacsonyabb volt a nor-
 málisnál, maximuma csak kevés
 helyen haladta meg a 20 fokot,
 minimuma pedig nyugaton 8–10
 fokra is alászállott.

Budapesten 23-an délben a hő-
 mérséklet 23 fok Celsius, a ten-
 gerszintre átszámított légnyomás
 pedig 767 milliméter.

Várható időjárás: Néhány na-
 pon át derült, száraz idő, emel-
 kedő hőmérséklettel.

— Dr. Ronesik Jenő lett az egri tü-
 zoltótanfolyam előadója. A Hevesvármegyei
 Tűzoltó Szövetség július 26-tól
 augusztus 9-ig tűzoltótanfolyamot ren-
 dez Egerben Hevesvármegye alispánja
 meghívta vitéz dr. Ronesik Jenőt, Deb-
 recen város hívatásos tűzoltóságának
 európai nevű kiváló főparancsnokát az
 egri tűzoltótanfolyam előadójául. —
 Vargha Elemér dr. helyettes polgár-
 master engedélyt adott a tűzoltófőpa-
 rancsnoknak a meghívás elfogadására
 és így vitéz dr. Ronesik Jenő szombaton
 Egerbe utazik a tűzoltó tanfolyam-
 ra. A főparancsnokot távolléte a azt
 Rebák Tamás parancsnok helyettesíti.

— Frontharcosok figyelmébe.
 A debreceni frontharcos csoport
 vezetősége felhívja mindazokat a
 bajtársakat, akik a frontharcos
 daloscsoportba beiratkoztak és
 akik a csoport működésében részt
 kívánnak venni, július 24-én dél-
 után 7 órakor jelentkezzenek a
 Darabos-utca 16. szám alatti he-
 kiségben.

— Rendelettel fogja szabályozni a
 népjóléti miniszter a Zeileis-rendszerű
 gyógykezelést. Az Országos Orvosszö-
 vetség felterjesztésére a népjóléti mi-
 niszteriumban rendelet készül, amely az
 egészségügyi törvény kiegészítője lesz,
 és a Zeileis-féle és hasonló gyógymó-
 dok ellenőrzéséről fog intézkedni.

— Láthatatlan hadirepülőgép. Angol
 lapok jelentik Olaszországból, hogy az
 ottani Fiat-gyárban hosszú kísérletez-
 ések után sikerült egy olyan hadirepülő-
 gépet készíteni, amely még aránylag
 nagy közelségből is láthatatlan. Olyan
 különleges színű festékkel van bevonva,
 hogy körvonalai belevésznek a levegőbe.
 Rendkívül veszedelmes harcizszköz lesz
 a legközelebbi háborúban.

— Felhívás a hadirokkantokhoz. A
 Hadirokkantak, Hadilövegyek és Hadi-
 árvák Országos Nemzeti Szövetségének
 debreceni csoportja felhívja tagjai kö-
 zül azt, ki a Déry-muzeumnál megüre-
 dedett őri állást elvállalni hajlandó, —
 jelentkezék 1931 július 25-én, szombaton
 délután 3–6 óra között a csoport
 irodájában, Csapó-utca 15. Elnökség.

— A nyomravezető 100 pengő juta-
 lomban részesül, ha a Bethlen-utca 64.
 számú házban elkövetett betörés tettes-
 seinek nyomára vezet. Jelentkezés a
 rendőrségen Székely Mihály detektív-
 csoportjánál.

— Zongoraórákat ad és csoport-
 os magyar nótá tanítást is vállal
 igen jutányos áron zongorata-
 nárnő, Cim a kiadóban.

A Debreczeni Ujság előfizetőinek és olvasóinak nagy értékű kedvezményi nyújt a városi uszoda látogatására

A városi uszodában előfizetőink és olvasóink a rendes napiárakból, valamint a havibérletjegyekből 20% engedményben részesülnek, gyermekeik pedig 33%-ban,

amíg az idénybérletnél 44% enged-
 ményre tarthatnak igényt.

A szelvényeket, amelyek bemu-
 tatása ellenében ezek a kedvez-
 mények igénybevehetők, az aláb-
 biakban közöljük.

DEBRECENI UJSÁG

VÁROSI USZODA SZELVÉNYE

Értéke 11.- P.,

a 25.— P értékű idényjegyet
 ezen szelvény ellenében
 11.— pengőért válthatja meg.

(Felnőttek részére)

DEBRECENI UJSÁG

VÁROSI USZODA SZELVÉNYE

Értéke 5.- P.,

a 12.— P értékű idényjegyet
 ezen szelvény ellenében
 7.— pengőért válthatja meg.

(Gyermekek részére.)

DEBRECENI UJSÁG

VÁROSI USZODA SZELVÉNYE

Értéke 2.- P.,

a 10.— P értékű havi bérlet-
 jegyet ezen szelvény ellenében
 8.— pengőért válthatja meg.

(Felnőttek részére)

DEBRECENI UJSÁG

VÁROSI USZODA SZELVÉNYE

Értéke 1.- P.,

az 5.— P értékű havi bérlet-
 jegyet ezen szelvény ellenében
 4.— pengőért válthatja meg.

(Gyermekek részére.)

DEBRECENI UJSÁG

VÁROSI USZODA SZELVÉNYE

Értéke 10 fillér,

a 60 fillér értékű napijegyet
 ezen szelvény ellenében
 50 fillérért válthatja meg.

(Felnőttek részére)

DEBRECENI UJSÁG

VÁROSI USZODA SZELVÉNYE

Értéke 10 fillér,

a 30 fillér értékű napijegyet
 ezen szelvény ellenében
 20 fillérért válthatja meg.

(Gyermekek részére.)

A fenti szelvény beszolgáltatása ellenében kedvezményes áru idény és havi bérletjegyeket a város gazdasági ügyosztályánál (Városháza I. emelet 28/a) a napijegyeket pedig az uszoda pénztáránál állítják ki. Havi bérletjegyek a kiváltástól számított 30 napig érvényesek.

ANYAKÖNYVI HIREK

Eljegyzések: Szilágyi József cuk-
 tászségéd—Vadai Ilona, Király Jó-
 zsef cipész segéd—Oláh Mária.

Születések: Gruz Pál kocsis fia Pál,
 Zádor Gyula máv. kovács fia László,
 Kozma Sándor fm. leány Eszter, Fü-
 löp Győző husfelfügylő fia Jenő

Halálozások: Fülöp Jenőné Scha-
 chta Rozália izr. 68 éves, Jókai-u. 22.,
 Gátó Erzsébet r. kath. 1 hónapos,
 Nagy Terenéné Steczka Ilona ref. 62
 éves, Nyil-u. 22., Diószegi Sándor
 ref. 68 éves, Halasi-u. 16., Földi Mi-
 hály ref. 16 napos, Gyepűsor 33., özv.
 Darabos Józsefné Csuth Sára ref. 70
 éves, Nagysere 140-b., Richter János
 r. kath. 63 éves, Ujkécske, Kozma
 Sándorné Tóth Eszter ref. 42 éves,
 Hadházi-u. 26.

— A Polgári Lovászegyesület vezető-
 sége értesíti tagjait, hogy évi közgyűlé-
 sét augusztus hó 1-én, szombaton 18
 órakor tartja meg az egyesület helyisé-
 gében, Utána társasvacsora.

— HOVA KÖLTÖZNEK A MA-
 GYAR FECSKEK? A Magyar Ki-
 rályi Madártani Intézet 1908-ban,
 tehát 23 évvel ezelőtt kezdte meg
 Magyarországon a költöző mada-
 rak meggyűrűzését, hogy ezzel a
 módszerrel megállapíthassa azt,
 milyen utakon vonulnak el a téli
 szállásaikba? Természetesen a
 fecske volt az a madárfaj, ame-
 lyet kezdettől a legnagyobb meny-
 nyiségben gyűrűzték úgy az
 intézet tisztviselői, mint külső
 munkatársai. Ezideig már 22.000-
 nál több fecskét gyűrűzték meg.
 Valami sajátságos véletlen vagy
 balsors következtében azonban
 csak azt lehetett megállapítani
 több száz esetben, hogy a fecskék
 visszatérnek a régi fészkelőhely
 legközelebbi környékére, sokszor
 a régi fészkekbe, de az ország ha-
 tárain túlról a 23 év folyamán
 nem kapott hírt az intézet ma-
 gyar gyűrűs fecskéiről. A napokban végre Chigi
 herceg római madártani állomá-
 sa arról értesítette a magyar ki-
 rályi Madártani Intézetet, hogy
 61.538-as számú gyűrűvel megje-
 lölt füstifecskeje 1931 május ha-
 vában kérekerült Olaszország-
 ban Taranto közelében. A szám
 alapján a törzskönyvből megállá-
 pítást nyert, hogy ezt az első, kül-
 földön megkerült magyar gyűrűs
 fecskét báró Sotymossy László
 gyűrűzte mint fiókat a sopron-
 megyei Nagylyozson. Ennek az
 első adatnak az alapján úgy lát-
 szik, hogy a fecskék Olaszorszá-
 gon át Afrikába vonulnak. Hogy
 milyen messzire mennek délre,
 azt egyelőre nem tudhatjuk, de
 lehetséges, hogy lemennek egé-
 szen Dél-Afrikába, ahol eddig
 már hét angol gyűrűs fecske ke-
 rült kézre.

— Agyonszurta barátiát egy husz-
 éves mucsai legény. Glück János 20
 éves mucsai lakos leszúrta Krisz János
 20 éves barátiát, mert közösen szeret-
 tek egy leányt Krisz sulyos sérülésébe
 belehát. Glücköt a esendőrség őrizetbe
 vette és megvasalva a szekszárdi kir-
 ügyészségnek adta át.

— Pótolni szombat, mert ki-
 rítani házilag csakis a Löcherer
 Címexinnel lehet, mert nemcsak
 az élő rovarokat, de azok petéit
 is nyomban elpusztítja. Gyógy-
 szertárak és drogériákban kap-
 ható.

— Hálófűgöny. Week-end
 szék, turista hátizsákok és alumí-
 nium edények jutányos árban
 kaphatók Antalffy sportáruházban,
 Varga-utca 1.

— Minden csoda két napig
 tart! Csodálja tehát Springer le-
 vélpapír különlegességeit, annak
 olcsóságát, egy csomag 48 fillér,
 ha már nem csodálja, szóljon ne-
 kem, hogy árammal ismét csodá-
 láltható éjtem. Springer papír,
 fényképszeti szaküzlete.

— Olesó üdülés református le-
 ányok részére. Augusztus 4–9
 között minden társadalmi osztá-
 lybeli különbség nélkül a Re-
 formátus Diákok Soli Deo Gloria
 Szövetsége leányuduló táborát ren-
 dez református leányok részére,
 14 évtől felfelé. Részvételi díj 18
 pengő. Ebben bennefoglaltatik a
 napi háromszori bőséges étkezés,
 szállás, kedvezményes vasúti iga-
 zolvány ára. Csoportos és szemé-
 lyes jelentkezéseket legkésőbb
 július 25-ig elfogad a Szövetség
 központja, Budapest, Lónyai-u.
 7. II. em. 28. Leányegyesületekből
 egész csoportokat szeretettel vá-
 runk.

Péntek, július 24.

Budapest: 9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. 9.30: Hírek, a hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 12: Déli hangverseny az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Szikszay Horváth Lajos és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek, a cigányzenekar hangversenyének folytatása. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyámhírek. 4: Az Országos Állatvédő Egyesület mesedélutánja. Kincs Margit meséiből olvas fel. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5: „Kirándulás a Jegestengerre”. Halász Gyula előadása. 5.35: A Városi Színház zenekarának hangversenye. 6.40: „A magyarság ajándékai az emberiség kulturájának”. Turcsányi István előadása. 7.20: Hangverseny. 9: Pontos időjelzés, hírek, ügétversenyeredmények. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Margitszigeti Márkus étteremből. 10: Időjárásjelentés. 10.30: Gramofonhangverseny.

Részletes rádió műsört vasárnapi rádiómellékletünkben közölünk.

Két halálos ítélet egy belgrádi anyikossági bűnperben

Belgrád, július 23.

A belgrádi törvényszék meghozta ítéletét a Nova Gradistei polgármester gyilkosai ügyében. A két fővádoltat közteli halálra, hét többi vádlottat 15 évtől 6 hónapig terjedő különböző büntetésekre ítélték, három vádlottat felmentettek.

— A nem állami tanító- és óvónők magasabb állami segélyét már folyósítják. Klebelsberg kultuszminiszter leiratot intézett az összes vármegyei közigazgatási bíróságokhoz, amelyben közli, hogy rendeltéleg rendezte a nem állami tanító- és óvónők magasabb államszegélyi ügyét és utasította az alkalmammal a miniszter a pénzügyigazgatóságokat, hogy ezeket az államszegélyeket már folyósítsák.

— Az egész országban egységesítik a tüzoltóügyi egyenruhát. Dr. Scheitovszky belügyminiszter átiratot intézett az Országos Tüztoltószövetséghez, amelyben azt az óhaját fejezte ki, hogy a tüzoltóisztek egyenruháját az egész országban rendszeresíteni kell. A szövetség az átirat értelmében most úgy intézkedett, hogy a tüzoltóisztek ezentúl a különböző színű tüzoltóügyi egyenruhák helyett egyöntetű sötétkék egyenruhát viseljenek, az egyenruhán a rangjelzéseket fizetési fokozat szerint a karon tüntetik fel. A régi egyenruhák elviseleése után a tüzoltóisztek ezentúl csak ilyen szabályszerű egyenruhát viselhetnek.

GEBAUER

TEMETKEZÉSI VÁLLALATI
KOSSUTH-UTCA 2.
TELEFON NAPPAL 103. ÉJLEL 60

ARC ES ÁLARC

Luigi Chiarelli 3 felvonásos groteszk játékának bemutatója az Országos Kamaraszínházban

Csütörtökön este eredeti bemutatóval állt az országjáró Alapi-társulat a debreceni közönség elé. Luigi Chiarelli „Arc és álarc” című groteszk színjátékát látszólag és a játékos, könnyedén filozófus és meglepő mesészdévű darabban rendkívül élvezetes színházi estét szereztek a megjelenteknek. Az élet sok valóságos és látszólagos ellenmondásának képe rajzolódott ki az ügyesen felépített jelenetekben és szellemes fordulatokban, amely fölött fölényes ököddel érezte magát a néző. De a pusztá felettre való állításon kívül volt a darabban mélység és szív is és emellett komoly irodalmi értékek csillogtak az nyszerű beállításban, pompás jellemzésekben és dialógusokban.

Az első felvonás gyorsan pergő pillanatok alatt előre haladó jelenetekben teljes egészében kibomlik a történet, úgyhogy ez az első felvonás a darab erőssége. Paolo Grazia gróf palotájában nagy társaság van együtt. Cirillo Zanetti a filozófus bankár, Luciano Spina, a híres ügyvéd, Giorgio Alonso, a szobrász, Marco Millotti, Piero Pucci és természetesen a nők, Grazia neje, a bankár neje, Luciano és Piero menyasszonyai. A társalgás folyamán elhangzanak a vélemények és természetesen ezzel kötelezővé is válnak. Olyan dolgokról, amelyekkel még nem állt szembe az ember, megszokott frízókat mond, de a társadalmi konvenció ezt még akkor is kötelezőnek veszi, amikor igazán szembekerülnek a dolgok lényegével más belátásra jut. Paolo Grazia gróf is kiélelt, hogy a feleségét abban a pillanatban ölné meg, amikor megtudja, hogy őt megcsalta.

A következő pillanatban már szembe is áll ezzel a helyzettel, de beleszórnak, amelyek ott bomlanak ki a legizgalmasabb színházi jelenetekben, más eszelekedetre készütek, mint a benső valóitól idegen, konvencionális hazugság. Megkegyelmeznek neknek, Savinának és elküldi ismeretlenül idegen országba, a barátai szemben pedig pedig látsza az élet, és életet, megölte és a többi dobta Savinát, mert ezt ígérte házasságtörés esetére.

Az élet, a legnagyobb komédias bozozza most tovább az események forrását.

Grazia bíróság előtt áll és Luciano védi, aki az ismeretlenül maradt házasságtörő volt. Graziát felmentik, de a nyugalmat megzavarja, hogy a „halott” emléket megválták. — Nyugtalan, lón a meglepetés. A főben egy női holttestet találnak és a felismerhetetlen hullában mindenki felismeri Savinát, de visszaérkez Savina is. Választani kell az arc és álarc között, választani a konvencionális kimondott vélemény hazug eseményei és a bensőből fakadt igaz éle érzés között. Grazia leveti az álarcot. Öngyárára nézve megoldja a problémát, de nincs felelet, hogy társadalmi vonatkozásban milyen lesz a jövő? Savina és Grazia egymás karjaiban vannak, amikor befejeződik a darab, és kiestek azok a szereplők, akik a megindulásnál a társadalmi keretet adták és a konfliktust kiváltották.

A megoldatlan kérdést talán jobban kihangsúlyoztuk a kelletténél, de kedvünk telt benne, hogy a megvesztegető színházi hatás ellenére kimutassuk, hogy abban a felfogás-

ban, amit Chiarelli és utána Pirandello szindarabiai képviselnek, nincs egyensúlyi állapot. Tükörkép, amely sok mindent megmutat, amelyet azonban még sem lehet a megmutatott rossz helyére behelyettesíteni, mert lényegénél fogva nem valóság, csak groteszk játék.

Az Arc és álarc eleven és minden grotesksége mellett is valóságos nézője eléledtetni ezt a sötétben maradt zúgot és mint színházi mű élvezetes szórakozást biztosít.

Az Országos Kamaraszínház nagy gondal készült a bemutatóra és ez meg is látszott az előadás zavartalan menetén. A darab színházi nehézségei nagyon próbára tették a rendezést. Az egyidőben színhádon levő nagyszámu szereplők párbeszédeinek

változtatása, ami kissé unalomig kihasznál mód volt a színház sok más lehetősége között, nagy pontosságot és egymásra való figyelmet követelt, amit azonban sikerült többek között hibátlanul megoldani.

A főszerepben Alapi Nándor pompás beszédképességének és lélekábrázoló tehetségének erejében gyönyörködünk. Az érdekes alak minden vonását megvillantotta és igazi férfi volt a szerelmes asszonnyal szemben. Az első felvonás nagy jelenetében kísérletesen megdöbbenő és komoly volt. Ebben a jelenetben is, de az egészben is méltó partnere Szepessy Edith, aki rendkívül nehéz szerepben meg tudta magát őrizni a hamis hangoktól. Kézdy Antal, Miskey, Fabinyi és Sorri Jenő férfialakjai stílusosan hangsúlyozták a karakteres vonásokat és becsületesen átéltek alakításokat nyújtottak. A hölveknek kevésbé rokonszenvesebb szerep jutott, tehát nehezebb feladat, de ezt Hamri Betty, Mihávi Mária, Witt Böske és Verbőczy Lóza egyaránt jól oldották meg. Ihász László és Füredi Lószef látszólag még.

Debreceni vonatkozásánál fogva jól esik megemlíteni, hogy a darab fordítása, irodalmi értékű, kiünő munka, esendben dolgozó helyi író, Fáv E. Béla érdeme. (kd)

Tartalmas és változatos műsört ígér a szegedi színház

Görög Sándor igazgató előterjesztése a szegedi színházi bizottság előtt

Szeged, július 23.

A szegedi színházi bizottság tegnap délután ülést tartott, amelyen Görög Sándor színházgató bemutatta társulatának névsorát és ismertetette az első két hónap műsor-tervezetét. A társulat 14 férfi és 12 nő tagból áll. Szerződötett két karmestert, 25 kardonost, nyolc görőt, egy titkárt, két szűt, egy ügyelőt és megfelelő számu műszaki személyzetet. A színház zenekara továbbra is a 9. gyalogezred zenekara lesz.

Bemutatta ezután a társulat névsorát, amely a következő tagokból áll:

Nők: Barna Anci szűbrett, Bán Klári fiatal komika, Béghy Piri énekes naiva, Erved Lenke komika, Ignácz Rózi jellemszínésznő, Kiss Vona társalgási színésznő, Kiss Manyi szűbrett, Kondor Ibolya primadonna, Pally Mancsi naiva, Pogány Irén hősnő, Székelyhidv Adrienne szende, Uty Gizi anyaszínésznő.

Férfiak: Aitav K. Andor bonviván, Beck Miklós karmester, Czobor Iure fiatal hős, Endre Emil karmester, Herczeg Vilmos jellemszínész, laborfalvi Fülöp Sándor táncos sűbeder és balletmester, Lázár Tihamér lírai szerelmes, Marinkovics Sebő epizódistá, Misoga László táncosbuffó, Osváth Tibor Ottó titkár, Remete Géza operettrendező, Rónai Imre apaszínész, Sass Imre tenorista, Táray Ferenc hőszerelemes, Tunyghy Péter bonviván, Vágó Artur buffó, Zríahy Pál jellemszínész. Vendégjátékokra leszerződött Dobos Annie, dr. Szedő Miklós, Páger Antal és Pátos Klári.

Ezután ismertette az első két hónap műsor-tervezetét. Új operettek: Masolv ország, Jim és lil, Vihar a batiatonon. Reprizek: Dunan apó utazásai és Gerolsteini nagyhercegnő (Olfenbach). A tervezett prózai előadások: Mussolini—Forzanó: Száz nap, Bibó Lajos: Csodadoktor, Halász Imre: Meddig fozsz szeretni (éiféi előadás), Lestyán Sándor: Potvautas, Fodor László: Ékszerablás a Vác utcában, Reprizek: Schiller: Haramiák, Biró—Lengyel: Cárnök.

Görög bejelentette még, hogy összeállította az egész évi opraogramot és bemutatta a következő tervezetét: Verdi: Ernani, Delibes: Lakme, Mozart: Szóktetés a szerályból, Don Juan, Gornod: Faust, Erkel: Bán bán

Thomas: Mignon, Verdi: Ármány és Szerelem, Wagner: Walkür. Ezzel kapcsolatosan közölte, hogy 12 opera előadásra bérletet hirdet és a bértek a 13-ik előadást a Walkürt ráadásul kapják. Az operaelőadások főszerepeire a következőkkel kötött megálapodást: Báthly Anna, Szabó Luiza, Hascibek Olga, Nagy Margit, Gerg Lola, Kőszeghy Teréz, DarvasIbolya, Hont Erzsébet, Halmos János, dr. Székelyhidv Ferenc, Laurisn Lajos, Svéd Sándor, Závodszy Zoltán, Venczei Béla, dr. Dalnok Viktor, Paor Ödön, Csóka Béla, valamint Szórád Ferenc és Arany József. Az operaelőadások Fleischer Antal, Komor Vilmos és Andor Zsigmond vezénylik és dr. Dalnok Viktor rendezi.

A szegedi színházgató programja, mint látható, elég tartalmas és változatos. Reméljük, a debreceni színház társulata és műsora sem lesz gyengébb a szegedünél.

MUSOR:

Péntek: Arc és álarc
Szombat: Kacagó est.

Kert-mozi

Ma utoljára 7 és 9 órakor

RAMON NOVARRO

egyetlen hangos filmje, melyben operáriákat énekel.

Partnerei:

Dorothy Jordán

és

Renée Adore
művészi alakításával
A SEVILLAI ÉNEKES

hangos filmdráma telve énekkel és muzsikával 11 felvonásban.

Ezt megelőzi: Metro hirdó.

Előadások 7 órakor a Vigszínházban, kedvező időben 9 órakor a Kert moziban.

TESTÉDZÉS

Az Attila panasszal fordul a belügyminiszterhez, de kiáll osztályozó mérkőzésre

Miskolc, július 23.
Az Attila vezetősége tegnap tiszteltett Hodobay Sándor dr. polgármester-nél, je entést téve neki az Attila-Turul vesztegetési per legfelsőbb ítéletéről. Az Attila vezetősége közölte a polgármesterrel, hogy panasszal kíván élni a belügyminiszterhez az ítélet ellen, mivel indokolatlannak tartja a csapatnak, illetve a klubnak megbüntetését.
Az Attila vezetősége ugyanezen okból kifolyóan azt a kijelentést tette, hogy a miskolci csapat nem is áll ki az osztályozó mérkőzésre.
Legnagyobb meglepetésükre azonban

a polgármester a lehető legerélyesebben tiltakozott ezen álláspont ellen és figyelmeztette az Attila vezetőséget, hogy a sportszerűség megkívánja az osztályozó mérkőzés lejátszását.
Az Attila vezetői azután az egyesület anyagi bajaira is rámutattak, mert az egyesületnek olyan súlyos adósságai vannak, hogy csak ha adóktalan rendezések után állhatnak ki az osztályozó mérkőzésekre. A polgármester itt is megnyugtató választ adott, úgy, hogy az Attila most már egész biztosan kiáll vasárnap Szegeden az osztályozó mérkőzésre.

Nagy érdeklődés előzi meg a keleti kerületi bajnoki uszóversenyt

Amilyen gyors léptekkel közeledik a kerületi bajnoki uszóverseny napja, épp oly nagy mértékben nő az érdeklődés is a verseny iránt. Az 1926-ban itten rendezett kongresszusi versenyek kivételével még ilyen szép és nívós verseny nem volt Debrecenben, mint a mostani szombat—vasárnapi verseny lesz.
A versenyen kizárólag a Keleti Kerület uszói vesznek részt és így annál értékesebb sikernek lehet elkönyvelni azt a tényt, hogy budapesti vendégek nélkül is ilyen szép nagyszabású és nívós versenyt tud a kerület rendezni. A versenyen Debrecen uszóián kívül Szolnok, Nyíregyháza, Sárospatak, Kisvárd, Szerencs és Berettyóújfalú versenyzői is starthoz állnak és így végre hosszú évek után először tényleges kerületi bajnokságról beszélhetünk, mert a kerület majdnem minden számottevő városa részt is vesz.

A program összeállítását a legkérdőtebbnek mondható. Szombaton épp úgy, mint vasárnap az érdekesebb versenyek egész sora követi egymást, amely pillanatra sem fog unalmasá válni a közönség számára. Szombaton kerül eldöntésre az e szízen kiírásra került 800 m-es senior és ifjúsági gyorsuszó bajnokság. Ilyen hosszú távú verseny Debrecenben eddig még csak egyetlen egyszer volt és így a közönségnek annál nagyobb újdonság lesz. A győztest megjósolni teljesen lehetetlen, mert a benevezett hét induló közül bármelyiket képesnek tartjuk a győzelem megszerzésére. Nem kevésbé érdekes lesz a 800 m-es ifjúsági bajnokság küzdelme sem Szombaton kerül eldöntésre a 3x100 m-es vegyes staféta bajnokság, amelyre összesen hat nevezés érkezett be. A nevezések e szokatlan nagy száma és a részvevő csapatok tényleges ereje igen heves küzdelmet ígér.
A hőgy és ifjúsági hátúszó bajnoki számokon kívül a 3x100 m hőlgystaféta kerül még szombaton eldöntésre, azokon kívül pedig még néhány fiú és gyermekverseny. Az uszósziatok után kezdődik a vízpolómérkőzés lesz a kerületi bajnokságért amely egyben előmérkőzése az országos bajnokságnak is. A győztes csapat majd játszik tovább a többi kerület bajnokaival az országos II. oszt. bajnoki címért.
A vasárnapi versenyszámok érdekesség szempontjából még csak fokozódni fognak. A 100 m. gyorsuszó és 200 m-es mellúszás, a 400 gyors- és 100 m. hátúszás olyan versenyeket ígérnek, amelyeket a közönség egyhamar nem fog elfelejteni. De az ifjúsági bajnoki versenyek időeredményei sem igen fognak elmaradni a senior bajnokságokétól, olyan erőteljes versenyzőgárda vesz azokban is részt. Ezeket kívül még 2 hőlgybajnokság kerül vasárnap eldöntésre. A 100 m mell- és 100 m gyorsuszó.
A versenyek után ismét vízpolómérkőzések lesznek, mégpedig az előző napi csapatok fordított párosításban játszanak majd egymással. Az 1931 évi vízpoló bajnokságot már büszké lehet tejesítményére, mert olyan mezejólyból kerül ki győztesen, amilyen még a kerületben soha együtt nem volt.

Sparta—Juventus 1:0 (0:0)

Szerdán játszottak le Prágában a Sparta—Juventus második mérkőzést, amely harmincezer néző előtt nagyszemű sportot hozott. A Sparta a második félidő 16 percében lőtt góllal, — gól övő Hafli — 1:0 arányban megnyerte a mérkőzést és ezzel behozta az első mérkőzés 2:1 arányú Juventus győzelmét. A szabályok szerint újabb mérkőzést kell játszani, mégpedig semleges helyen.

SPORTHIREK

A Bocskaynál a következő szerződéses hírek tartanak ki a csütörtöki napon: Kiss Gábor és Remner (Vasas) a halvesor megerősítésére, Tóth (Ungvár) hátrévednek.

ÁRVERÉSI HIRDETÉNY

Késedelmes adós terhére folyó hó 24-én délután 4 órakor különböző könyvek a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet Rt. Kossuth-utca 8. szám alatti közjegyző közbenjöttivel elárvereztetnek.

SEMMERING

magaslati gyógyhely,
100 m. a tenger színe felett.

A SÜDBAHNHOTEL és a WALDHOI családi panzió leszállították az árkaikat.

A SEMMERING legszebb szállodája a legjobb déli fekvéssel az egyetlen szálloda, ahonnan kilátás nyílik a Raxra és a Schneeberrre. Remek teraszok, hatalmas saját park Minder szobában folyó meleg és meleg víz lakás teljes ellátással a nyári főszezonban 15 pengőtől.

Ma kezdődik a kerületi bajnoki tenniszverseny

Az első nap is izgalmas küzdelmek lesznek DEAC—Szolnok csapatbajnoki verseny

Ma, pénteken délelőtt kezdődik meg Debrecenben a kerületi bajnoki tenniszverseny, amely péntek délután folytatódik és szombaton és vasárnap is tart. A bajnoki tenniszverseny nagyszabású, izgalmas küzdelmet fog hozni, a kerület, Debrecen, Szolnok, Nyíregyháza, Berettyóújfalú stb. legerősebb gárdái indul és minden számban heves, elkeseredett harc lesz az elsőségért. A legjobb hőlgy- és férfijátékosok szebb és szebb játékaiban gyönyörködhet három napon át a közönség és a verseny folyamán a tenniszjátékok minden szépsége érvényre fog jutni.

Pénteken különben a verseny keretében bonyolítják le a DEAC Szolnoki Tisza Evezős Klub között a tennisz-

csapatbajnoki döntőt, amely az elsőség kérdését dönti el. A két klub legerősebb felállításaiban játszik.

A verseny minden nap délelőtt és délután folyik, egyszerre több pályán. A rendezőség kényelmes ülőhelyekre is gondoskodott. Jegyek 1.50 fillér, a három napra szóló jegy ára 3 pengő.

A verseny sorsolását csütörtök este ejtették meg. A sorsolási szeszélye folytán már az első nap igen erős párok kerülnek össze egymással és így a verseny első napján is erős, élvezetes küzdelmek lesznek. A verseny délelőtt 10 órától és délután 3 órától folyik mindennap. A mérkőzés színhelye a DEAC egyetemi sporttelep tenniszpályái.

HAJDUFÖLD

Szerkesztő: MEISSNER KÁROLY,
Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara titkára

KÖZGAZDASÁGA

A buza 30-60, a rozs 25 fillérrel olcsóbbodott

A gabonatorzsódn csütörtökön is nagy kínálat jelentkezett a búzából, de a más helyen említett okból az értékesítés ismét nagyon nehéz feladatnak bizonyult. Ennek következtében újabb árcsökkenések állottak elő. A buza 30—60, a rozs 25 fillérrel olcsóbbodott, míg a tengeri 5 fillérrel drágult.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:
Búza: tiszai 77 kg 11.85—13.25, 78 kg 12.00—13.50, 79 kg 12.15—13.65, 80 kg 12.30—13.80, ftiszai, fejérm. 77 kg 10.75—11.25, 78 kg 10.90—11.40, 79 kg 11.05—11.55, 80 kg 11.20—11.70, dtu i. pestv. 77 kg 10.55—11.05, 78 kg 10.70—11.20, 79 kg 10.85—11.35, 80 kg 11.00—11.50, bácskai 77 kg 10.80—11.30, 78 kg 10.95—11.45, 79 kg 11.10—11.60, 80 kg 11.25—11.75.

Rozs: pestv. 9.15—9.25, egyéb rozs 9.15—9.25, zab I. 23.50—24.50, zab II. 23.00—23.50, tiszántúli tengeri —, egyéb tengeri 15.10—15.30, korpá 13.75—14.00, 8-as liszt 20.75—21.25, repce 21.25—21.75, liborhere 30—31, lenmag I. 25—26, lenmag II. 23—24, Vikt. borsó 19—20, expresszorsó 15—17, árpa (új) 16.50—17.25, sz. répaszel. 8.50—9.00.

A budapesti és vidéki nagy- és kismalmok árjegyzései: Ogg 43—44, Og 42—43, 2-es 41—42, 4-es 40—41, hatos 38—39, 7-es 22.50—23.00, 8-as 20—21, rozs 0-ás 38.00—39.00, 1-es 36.00—37.00
Mag, erős és szalastakarmányipiac felhívató árjegyzése: Fehérhere 150—160, haltacim 80—82, mustármag 26—28, dió 125—132, konyoly 13—14, máltacsíra 11—12, nf. olajpogácsa 16—17, széna pr. 8.20—8.80, lucerna pr. 9.75—10.25, szalma pr. 3.80—4.20.

Zürichi zárlat

Páris 20.17 és fél, London 24.88, New-ork 514.50, Bruxelles 71.55, Mi áno 26.87, Madrid 46.90, Amsterdam 206.96, Wien 72.27, Szófia 3.73, Prága 15.23, Varsó 57.65, Budapest 90.02 és fél, Belgrád 9.09 és fél, Bukarest 3.04 és háromnegyed.

Valutárfolyamok

Angol font 27.70—28.00, Belga 79.40—80.00, Cseh korona 16.94—17.10, Dán korona 151.80—152.80, Dinár 10.08—10.18, Dollár 571.75—575.75, Francia frank 22.60—23.00, Hollandi forint 229.00—230.60, Lengyel zloty 63.75—64.25, Lei 3.40—3.45, Léva 4.10—4.13, Lira 29.80—30.20, Német marka 135.00—136.10, Norvég korona 152.30—153.30, Osztrák schilling 80.15—80.75, Svájci

frank 110.70—111.70, Svéd korona 152.30—153.30

Budapesti állatvásár

A vágómarhavásárra felhajtottak 482 darab vágómarhát. Árak: ökor, legjobb minőségű, 82—96, kivételesen 102, középminőségű 63—80, gyengébb 46—62, bika, legjobb minőségű, 80—86, középminőségű 66—78, gyengébb 56—64, teljesebb minőségű 78—88, kivételesen 90 fillér, középminőségű 56—76, gyengébb 42—55, növéndéknarha 70—76, kicsontozni való marha 3—36 fillér kilogrammonként. A kisebb felhajtás következtében a vásár iránzata gyengébb volt. Az árak kilogrammonként 2—4 fillérrel drágultak.

A ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak 2750 darab sertést. Eladtak élő-súlyban kilogrammonként könnyűsértést 98—102, középest 102—106, nehézsértést 10—6109, prima keresztzet sertést 110—112 fillérért. A vásár iránzata élénk volt.

Chicagói terménytorzsódezárlat

1931 július 23-án:

Búza	
Július	53.875
Október	53.725
December	57.75
Tengeri	
Július	58.
Október	51.575
December	41.575
Zab	
Július	24.875
Október	26.875
December	28.875
Rozs	
Július	35.75
Október	36.87
December	40.375

TÜZIFA ÁRVERÉS

Debrecen Városi Erdei Vasút telephőn az Eprekerti faraktárban rönkfűrészelésből visszamaradt mintegy 30—40 q-át kitevő puha nyárszélészka f. hó 25-én, azaz szombaton délelőtt 12 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el lesz adva.

Üzemzetőség.

Lapunkat támogatja.
ha hirdetőinknél vásárol.

INGYEN KAPJA LAPUNKAT

1-éig, ha most
előfizet. Kiadóhivatal
Kossuth-u.
3. l. e. Tel. 141.

Itt levágandó.

Megrendelem a Debreceni Újságot augusztus elsejétől havi 3.—pengőért.

Igényt tartok havonta egy tiszta és ingyenes apróhirdetésre. Mint előfizetőnek kérem a Közművelődési Könyvtár díjmentes használatára jogosult igazolványom kiállítását, melyért személyesen bemegek a kiadóhivatalba. Igénybe óhajtom továbbá venni a Vígyszínház és Apollo mozikba érvényes 50%-os jegykedvezményüket.

Név:

Foglalkozás:

Lakás:

Levelezőlapra ragasztva küldje be a kiadóhivatalba

Itt levágandó.

Hirdessen a Debreceni Újságban

HIRDETMÉNY.

Értesítem az érdekelteket, hogy az 1931. évben a Kincseshegyi új nyitáson utcákon létesített gyalogútdíjak költésüknek telkek szerinti megosztása e közzült és azt a Városháza I. emelet 21.

száma helyiségében 15 napi közzemlére kitétem. A kivételek délelőtt 8—12 óra között megtekinthetők.

Az érdekeltek a kivétel ellen észrevételeiket 15 nap alatt, írásban adhatják be a polgármesteri iktatóba.

Polgármester.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szög hétköznap 30 fillér, vasárnap 50 fillér és egyszerre két reggeli lapban jelenik meg.

Testesebb leírával szedett szavak duplára számítanak. — Jól illik a hirdetésnek a kiadóhoz.

Levelezés

**AROMÁS,
zamatoskávét.
Király üzletben vevő előtt
érkezik. Dégenfeld-tér 11.**

Betöltendő állás nőknek

Azonnalra keresek jó erőben levő asszonyt vagy leányt beteg mellé, aki a háztartásban is segédkezne. — Kandia u. 7. Jelentkezni lehet egész nap. 566

Allást kereső nők

Mosást háznál is elvállalok. — Boszlói ut. 2. özv. Berkiné. 236

Idős házaspárnak gondozónak vagy házmesternek ajánlom 17 éves leányommal. Cím a kiadóhivatalban. 557

Betöltendő állás férfiaknak

Fodrászsegéd fiatal főlvetetik. Bazsek, Csapó 72. 556

Allást kereső férfiak

A bank- és jelzálogüzletben hozzászabott gyakorlattal bíró 10—12 000 pengővel rendelkező agilis fiatal ember vezető állás-hoz juthat. Cím a kiadóban. 294

Érettségizett középkori iparos azonnali belépéssel irodai, pénzügyes, raktárnoki vagy ezekhez hasonló alkalmazást keres Debrecenben és környékére, vagy gazdaságban minden elfogadható fizetésért. Szíves megkereséseket „Szerény igényű” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 385

A debreceni kolerajárvány

Írta: Dr. Ignáczy Béla

Előszó.

Ezen dolgozatban Debrecen város történetének egy kis részletét ismertetem. Az esemény az 1831. év június 25-től szeptember 10-ig tartó kolerajárvány. Forrásaik voltak: 1831. évi akadémiai helytartótanácsi rendeletek, conceptusok, büntetőperlek jegyzőkönyve, tanácsjelentések. Atnéztem a város pénztári naplót, rendtartási jegyzőkönyvét, egyházak anyakönyveit. Szücs Debrecen város történetének és a Kollégium történetének idevonatkozó fejezeteit.

„A lársalkodások megszűntek, a templomok bezárultak és elfjöttek a napok, midőn csak egy órárt sem ígérhetett magának senki, látni léven kénytelen, hogy nemnek és kornak, vagyonnak és életének különbsége nélkül együtt hevernek a földön a gyerekek és öregek, erősek és gyengék. (Szücs: Debrecen v. tört. III. 895. o.)

INTEZKEDESEK A KOLERA KIÜTÉSÉIG.

Cholera morbus, más szóval napkeleti epe-kórság, 1817-ben a Ganges partján fejlődött ki. Következő években csaknem az egész Kelet-Indiát pusztította el, honnan Ceylonba (1818.), Siámra (1819.), Chinába (1820.), Jávába (1821.), Perzsiába és Szíriába (1822.), egészen a Kaspiengerig terjedt el. 1829—30-ban Astrakán és Orenburgnál az Oroszbirodalomba lépett.

Amint a betegség Európa határát átlépte, nagy izgalom szállotta meg a nyugati országokat. Az orvosok közül különösen az angolok erősen tagadták a betegségnek Európába való ájtóttát. Ugyanígy az Osztrák-Magyar monarchia vezetősége még az 1830. év végén is tiltakozott a veszedelmes betegség jöttét, de azért az év utolsó hónapjaiban már felszólította a helytartótanács a városokat, nyomtatott utasításokat küld szét az országban, hogy hogyan kell megakadályozni „az Oroszországban már dúló nyavalya bejövételének útját” és ha ezt megakadályozni nem lehetne, hogyan védekezzenek ellene s mi módon ápolják az ilyen beteget.

Az 1830. évi helytartótanácsi utasításból látjuk, hogy Oroszország határán határvédő sereg (kordon) áll a betegség terjedésének megállítására.

Egyik A-jelzett tudósításából pedig azt, miszerint a kolera ragadós betegségek közé tartozik és hivatalos orvosi megállapítások szerint, Kelet-Indiában honos s melegebb tartományokban ragadja nagyszámú áldozatait. Most Oroszországon át a galíciai királyság határáig terjedt el. Ez a betegség nálunk, a mérsékelt éghajlat alatt magától nem támad fel, hanem a világ melegebb része szüli s csak akkor út ki: „amikor a ragadós mételevél emberek, vagy állatok, ruhadarabok, vagy különböző portékák által behozódik”.

Kezdő stádiumában nem ragadós, csak a gyengékedőket, rosszul tápláltakat, iszákosokat és fajtalanágoknak alávetett embereket s végül tisztátalan és nedves lakások lakóit támadja meg. A következő stádiumában, mikor mérge erősödik, megakadályozni már nem lehet. „Erőset, gyengét elragad”. Terjedésére megjegyzi, hogy leginkább vándorlók és kereskedők portékáikkal terjesztik a nyavalyát. Ezért a kereskedelmet beszünteti és a városoknak a következő intézkedések hozatalát javasolja: A községek zárják el határaikat. Megbízható embereket állítsanak a határokra. De, mivel megtörténhet az is, hogy a határ lineánál a leglelküimeretesebb őrsés mellett fegyelmetlen és lelkiismeretlen emberek becsusznaknak, így más helyre is állítsanak strázsákat. Vagyis, a határ-strázsák és az illető helység közbeeső területein is. Idegent senki be ne fogadjon. A községek előljárói kötelesek a gyanús házakat, kiváltképen a vendégfogadókat, csapozékat, malmokat, távol levő épületeket, földkúnyhókat stb. lehetőleg éjjel, meglepetés-szerűen felülvizsgálni. Ha ismeretlen helyről elszabadult marhákat (lovat, tehenet, juhok) fognak el, 14 napig szellős istállóban tartásuk. Ezen kívül gyakran kell vizen keresztül hajtatni, vagy ha ez nincs, mossák le. Előljáróknak tegyék kötelességévé, hogy az utakat, piacokat tartsák tisztán s a mocsarakat az utcákról vezessék le.

A város vezetősége június végén megteszi

az első védő intézkedéseket. Kérelemmel fordulnak a helytartótanácshoz (jun. 29-én), mivel Zemplén vm.-ben, Tokajban és Dorogon a kolera már feltűnik, hogy küldje a kolera megállítására szóló rendeleteit és orvoslása körül szerzett tapasztalatait. S egyben küldjön szükséges orvosi szereket is. E kérelemmel egyidejűleg jelenti, hogy mindaddig, míg választ nem kap, gyanús helyekről nem enged be senkit, de még az ilyen helyekről szállított árukat sem engedi behozni.

Igy az elzárkozás céljából öröket (strázsákat) állítanak a következő pontokra: Látó-telek, Nyulas, Apafája, Csukás, Savóskut, Haláp, Ludas, Vekeri csöszház, Barak csapozék, E. Bodó Mihály és Orbán János tanyáján, végül az esküdt Nagy Gábor tanyáján. Ugyancsak e célból a várost közelebb is szükségesnek látták örökkel körülvenni, miként a helytartótanács javasolta, nehogy valaki a külső strázsákat kijátszva, az első limesen átszökve, a városba bejuthasson. Így állítanak öröket nyugatról keletre indulva ki, a Tócos és Hatvan-utcai kertek közt, a Hatvan-utcai és Köntöskert, Köntös- és Csige kert között, a Csige kert és Ujkert között.

Északon és keleten, Ujkert és Péterfiai kert között, a Péterfiai kert és Nagyerdő közt és a Nagyerdőn. Péterfiai falogorban, Csapó utcai kert két-két külső szegleténél (Csapó-u.), Olajútóben, falogorban és a Homokkertenek északi sarkában (Czepléd-u.), Homokkert déli szegleténél, Csödörös Epreskert mellett levő Szénás-kertenben s ugyanezen Epreskert másik sarkánál (Varga-u.), Tégláskert külső részére, a Fűzfacsöszházhoz és a Tócoskert déli sarkára (Piac-u.).

Ezen helyeken egy lovas és egy gyalogos polgár áll őrséget. Az örök napidíját 30 conv. kr.-ban állapították meg. Esküttek, kik az öröket elhelyezik és felülvizsgálják, 1 conv. fr.-t kapnak. Állítanak öröket a város kapui és a kis ajtó elé is.

Az örök száma egyre növekszik, úgy, hogy jul. 15-én már 45 lovas ór és 64 gyalogos ór van s jul. 17-én a Hortobágyig tolják ki a határ. Az itt levő örök fegyvert is kapnak.

(Folyt. köv.)

Kiadó lakás

Kiadó
2 szoba, konyha, speiz
augusztus 1-re. Rother-
mere u. 8. 496

Utcai
pince lakás kiadó. Mes-
ter utca 29. 4696

Egy
szoba, konyha lakás —
augusztus 1-re kiadó.
Pereces utca 18. 492

Kétszobás
lakás előszobával —
augusztus elsejére kiadó
Darabos u. 21. 291

Három
szobás, fürdőszobás, —
komfortos utcai lakás
szép tervben kiadó —
augusztusra. Mester u.
29. Értekezni 3-5-ig
4659

Pince szoba,
konyha augusztus 1-re
kiadó. Cegléd utca 14.
528

Ispotály utca 7.
alatt — újból festett —
két szoba, előszoba, —
konyha, bérhadó. 537

2 udvari
szoba, konyha, mellék-
helyiségekből álló lakás
azonnal kiadó. Mester
utca 29. 541

Háromszobás
lakás Battyányi 14. sz.
alatt kiadó. 4703

Két
szoba és mellék-helyisé-
gekből álló lakás Batty-
ányi utca 16. sz. alatt
augusztus elsejére ki-
adó. Értekezhetni az ut-
cai lakásban 295

Négy szobás,
fürdőszobás, komfortos
lakás augusztus elsejétől
kiadó. Gyönyörű virágos
udvar. Rákóczi utca 8.
533

Négy szoba
hall, fürdőszoba, előszo-
ba kiadó augusztus el-
sőre. Csapó 59. 543

Modern
4 szoba, fürdőszoba, cse-
lédszoba augusztus 1-re
kiadó. Csapó utca 59. 543

Kétszobás
utcai fürdőszobás, par-
kettes lakás butorral —
vagy anélkül azonnalra
is kiadó. Nap utca 6. 553

Egy
szoba, konyha, speiz —
szép virágos udvarban
kiadó. Török Bálint u.
25. 565

Szép
nagy egyszobás, két-
szobás lakások összes
mellék-helyiségekkel ki-
adók. Zugó 4. Reálisko-
lánál. 564

Kiadó
3 szobás uri lakás, —
ugyanott 2 szoba, kony-
ha, spájz, előszobás szu-
terén akás. Gróf Nádas-
dy u. 1. szám. Nyulás,
a Poroszlai ut végén.
555

Kiadó lakások.
A Teleki utca 46. számú
házban egy 1 szoba-
konyhás lakás augusz-
tus 15-től, a Wesselé-
nyi utcában egy kis szo-
ba augusztus 1-től ki-
adó. Értekezni lehet a
Szent Anna utca 33.
számú házban. Gy.

Kiadó
kettő szoba-konyhás ud-
vari lakás. Timár utca
5. szám. 567

Kiadó
2 szobás parkettes la-
kás azonnalra. Timár u.
52. 317

Kiadó
udvarra nyíló szoba —
augusztus elsőre. Nyil
utca 126. 325

Kiadó
2 szobás udvari lakás
azonnalra. Timár u. 52.
316

Kiadó
3 szobás, fürdőszobás —
parkettes lakás. Timár u.
52. 318

Kiadó
modern két szobás, für-
dőszobás elegáns lakás
mellék-helyiségekkel —
augusztusra. Teleki u.
27. 324

Két
szoba és mellék-helyisé-
gekből álló lakás Batty-
ányi utca 16. sz. alatt
augusztus elsejére ki-
adó. Értekezhetni az ut-
cai lakásban. 333

Egy
szoba, konyha, faskama-
ra, sertéstartással —
azonna kiadó. Oláh Ká-
roly u. 41. sz. 338

Egy
szoba, konyha, speiz, —
vilány, vízvezeték azon-
nal olesón kiadó köz-
pontban. Iskola u. 8. 329

Lakás
és szoba kereslet

Különbejárati
csinosan butorozott szo-
bát keresek a központ-
ban, fürdőszoba haszná-
lattal. Ajánlatot a Debreceni
Újság kiadóhivatalába
kérek „Lakás” címen 390

5-6 szobás,
esetleg 4 szobás uri la-
kást minden komfortta-
keresek augusztus 1-re
Ajánlatot a Debreceni
Újság kiadóhivatalába
kérek „Lakás” címen 185

Október
vagy november 1-re két
szobás különálló lakást,
hol baromfi-, sertés- és
tehéntartást eszközölni
lehet, keresek Ajánla-
tokat a kiadóba kérek
„Október” jellegére. 542

Központban
egyesület céljaira alkalm-
mas helyiséget keresünk
Ajánlatokat „Magán-
tisztviselők Szövetsége
Thaly Kálmán u. 14.”
címmel kérvényezve 319

Butorozott szoba

BUTOROZOTT
udvari kis szoba kiadó
Ispotály u. 13. sz.

Különbejárati
csinosan butorozott ut-
cai szoba magános uri-
embernek kiadó. Rákó-
czi utca 52. LN

Butorozott
szoba, konyha kiadó
József kir. herceg utca
35. Keresztépület balra. V3

Különbejárati
két utcai szoba butorral
vagy anélkül egyenként
is kiadó. Püspöki palota
I. 38. 407

Különbejárati
csinosan butorozott szo-
ba kiadó. Simonyi ut 13.
563

Teljes ellátás

Hajdútelep
fürdőház Suba pen-
zióban kényelmes szoba-
kat, elsőrendű ellátást
biztosan kaphat. L. ru-
gubán. 211

1-2 uri
szobákat a Bocsay kert-
be nyí család. Cim a
kiadóba. 4552

Dóci és Svetits
intézet közelében teljes
ellátással elfogadok 2
középszkolás tanuló-
lányokat. Cim a kiadó-
ban. 137

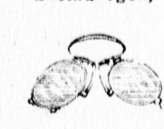
Oktatás

Tanítás
Kovács István tanár —
(Károly Ferenc József-
ut 26/b) elfogad tani-
tásra középiskolai fiú-
s leánytanulókat, vaia-
mint magántanulókat is 4422

Ajánlat

KIRÁLY
kávél mégis a
legjobb! Ol-
cso, kiadó, ki-
válón zama-
tos. Dégenfeld-
tér 11. szám.

Szemüvegek,

hómérvék, látszerek leg-
olesóbban Paulo vésnő-
bélyegzőkésítő és lát-
szerkereskedőnél. Batt-
hyány u. 22. 3847

Napszivott
ruhákat festek minden
szinre felelősséggel. —
Gal értéztetés magas
fényvel 7 fillértől —
Libánci Péterfia 4. 86

Sárosy Antal-féle
cserepgyárban a csere-
pet legutányosabban be-
lehet szerezni. Haidu
szovát. 4648

Istálló
12 lóra, kocsiszin, ka-
mara, szénpadlás és
pince azonnalra is ki-
adó Hatvan u. 27. 4546

Parkirozások
-ózszoitványok minden
féle virágpalánták vi-
rágzó cserepes növénye-
-utányosan kaphatók —
lakarekossági könyvr-
-athavi hitelt nyugt-
-íjj. Abel Aladár műker-
-észnél. Széchenyi ut 14.
187

Porotválás 16,
hajnyírás 20—30, ondo-
-tálás 60, manikűr 30 fill-
-lér. Wesselényi utca 111
Szikszácz. 4491

GRAMOFÓN
csinos táskás gép, 24 drb
sláger lemezzel, egy jó-
-karban levő „Blücher”
-kerékpár hihetetlen ol-
-csón! Megtekinthető dél-
-után 6—8ik. Malomkőz
3. 296

Gyümölcsös,
veteményeskert egész
terméssel átadó. —
Széchenyi ut 13. 560
Bet. állás férfiak

Fodrász segéd
kisegítőnek felvétetik
Hencz fodrász, Mester-
utca 41. 559

Vakáció
levő egyetemi hallgatók
számottevő keresetre te-
-hetnek szert előkelő
magyar biztosító inté-
-zetnél. Ajánlatokat „Ko-
-moly jövedelem” jellegé-
-re a lap kiadóhivatalába
kérvényezve 310

Eladó ingóság

Eladó!
allig használt His Mas-
-ters Voice koffer gra-
-mafon 14 lemezzel 120
-pengőért eladó. Meg-
-tekinthető naponta fél
-7-től 8-ig és vasárnap
-delelőtt. Sántha Imre
-Magoss György-tér 13
-fsz. 4530

Egy
zongora eladó. Cim a ki-
-adóban. 551

Üzlet,
műhely, raktár

Üzlethelyiség
utcai és udvari is kiadó
Ferenc József ut (Piac-
-utca) 70 szám alatt. —
-Felvilágosítást ad a Ti-
-szántuli Mezőgazdasági
-Hitelintézet, Kossuth u.
8. 516

Kossuth utcai
üzlethelyiség raktárra
-azonnal kiadó. Értekez-
-hetni Debreceni Előző
-Takarékpénztárnál. 558

Üzlethelyiség
kiadó. Hatvan utca 15.
554

Elsejére
kisebb üzlethelyiség ju-
-tányosan kiadó Kálvin-
-tér 2. Értekezhetni:
-Molnár Testvéreknel. 327

Üzlethelyiség
központon olesó bérlet
augusztus 1-re kiadó. —
-Nyomatató u. 2., cipész-
-üzlet. 315

Butorok

Vaságy
jó karban és szép cég-
-tábla olesón eladó. —
-Csonka utca 5. szám. 383

Ebédlő,
háló minden elfogadható
-áron sürgősen eladó. —
-Arany János u. 59. 297

Egy
szoba butor olesón el-
-adó. Busi utca 20. —
-Kerékpártó Mihály. 546

Modern
ebédlőberendezés, kü-
-lönféle butorok, cillá-
-rok, asztalszék, gáz ra-
-diátor eladó. Bethlen u.
40. 326

Autó
motor, kerékpár

Eladó
kiváló állapotban levő
-hat hengeres Auburn
-gyártmányú négyüléses
-csukott, személyautó.
-Felvilágosítást ad a Ti-
-szántuli Mezőgazdasági
-Hitelintézet, Kossuth ut-
-ca 8. 4097

Személyautó
fuvarozást legutányo-
-sabban vállalok. Szob-
-szólóra 6 személynek
12 pengő. Telefon 9—47
406

Kerékpárok.
használt, de kiváló ál-
-apotban igen olesón el-
-adók kedvező részlet-
-fizetés mellett. Debrec-
-eni Autóforgalmi. Hat-
-van utca 53. 446

500-as
motorokékpár. Sunbe-
-am Longstrack világ-
-márkás gép jutányosan
-eladó. Kassa ut 29 D-24
320

Birtok bérlet

366 hold
jó részben fekete ho-
-mok birtok Debrecen
-határszélén haszonbér-
-be kiadó. Értekezhetni
-Széchenyi u. 45. 520

Kereslet

Magános özvegy
uriaszony szolid, szeré-
-nyebb igényű urinót la-
-kótársnak keres. Cim a
-kiadóban. 4484

BUZAALJAT.
kölest, repcealjat ug-
-kisebb, mint nagyobb té-
-telben veszek. Apafi-
-utca 20. 4419

Borosbordó
veszek — Ár, nagyság
-közöndő. Klement, jég-
-szekrénygyár, Piac utca
42. 302

Bérelnek
egyszerű kétszobás kis
-házat, közeli kertészségben
-is. Ajánlatot „D. J.” je-
-llegére a kiadóba kérek.

Társat
keresek 5000 pengővel
-üzlethez és hához. —
-„Nagy jövő” jellegre. 331

Eladó ház

Forgalmas
utvonalon vendéglővel
-üzlettel, lakással, mo-
-dern ház eladó. Kedvező
-feltételek mellett. Bó-
-szörményi ut 173. 526

Öt szobás,
minden kényelemmel el-
-látott modern, uri villa,
-igen előnyös ár mellett
-eladó. Tisztviselői telen,
-Földi utca 4. 539

Kondor utca 3.
alatt 3 szoba, előszoba,
-konyha, pince és mellék-
-helyiségei, 620 négyzet-
-méter, 61 sz. ö. gyümölcsös-
-szel 6700 pengőért — rész-
-letfizetésre eladó. Tu-
-lajdonos Szent Anna 4.
536

Eladó föld

Legjobb
-tőkebefektetés!

Parcelázásra is alkalm-
-mas 3000 öles telek a
-Miklós utca végén nagy
-gyárépülettel rendkívül
-olesón eladó. Értekezhet-
-ni dr. Julow Jenő ügy-
-védnél, Szent Anna u.
10. 518

Eladó
72 katasztrális hold föld
-az Etelepen. Értekezhet-
-ni Bethlen utca 54. kb

Lányas ingatlan
2 kat. hold a Diószeg
-ut mentén a 6-os kilo-
-méternél 4 hold oszi ve-
-zéssel kedvező áron és
-zetési feltételekkel el-
-adó. Tisztántuli Mezőga-
-sági Hitelintézet. Kö-
-uth utca 5. 1371

Központi
egyetem és Simonyi ut
-közéleben villatellék el-
-adók. Kedvező fizetési
-feltételek — Értekezni
-Piac utca 70., ügyvédi
-irodában. 322

Eladó
közvetlen a város alatt
3 magyarhold prima fe-
-kete föld. Lucernának
-kiválóan alkalmas. Cim:
-Maróthy György utca 5.
szám. 562

Nyomatott a Magyar
-Nemzeti Könyv- és Lap-
-kiadó Vállalat Rt. Fele-
-lős kiadó: Dr. PAJOR
-GYÖZŐ igazgató. —
-Nyomdavezető: VARGA
-ENDRE.